

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 154. szám
1940. július 12., péntek

Felelős-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1—1938.

További kitartást

és sikert kívánunk teljes szívünkkel az aradi római katolikus fiuliceum iskolafenntartó egyházi testületének és felelősségteljes hivatása magaslátán munkálkodó tanári testületének, abból az alkalomból, hogy illetékes helyről ismét elhangzott a megelégedés hivatalos kinyilvánítása. Az a tanügyi vezérfelügyelő, aki a minisztérium kiküldöttként látogatta a tanintézetet, igaz megelégedésének adott kifejezést a tanintézet szellemi és felszerelése felett és amint erről az Aradi Közlöny már tájékoztatta olvasóit, annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a felettes miniszteriális tanügyi hatóságok gyorsan és kedvező módon fogják kiszélesíteni a tanintézet eddig kivívott nyilvánossági jogát.

Aradváros és a megye magyarságának évtizedes közügye ez a nagy áldozatkészséggel és még több erőfeszítéssel fenntartott, mindenképpen magas nivót képviselő középfokú tanintézet. Egyetlen középiskolánk, amelynek nyolc osztályába messzi vidékekről elküldhették a magyar családok a féltett gonddal nevelt fiaikat, mert bizonyosra vehették eddig is, hogy a legjobb kezbe teszik le az új felnövekvő nemzedék tudományos kiképzésének sorsát és ezenfelül az ifjúság az anyanyelv szókincsének segítségével sajátíthatja el az életnevelő tudományokat. A minisztérium, a Magyar Népközösség hatékony intervenciója és az eltávozott Silviu Dragomir dr. professzor, népkisebbségi miniszter közbenjárására az elmúlt évben visszaadta a tanintézet elvesztett nyilvánossági jogosultságának egy részét, amennyiben három alsó osztályát nyilvánossági joggal ruházta fel. Ugyanakkor azonban azt is kötelezőleg vállalta, hogy ha közben újabb kifogások nem merülhetnek fel a tanintézet működése ellen, úgy évről-évre módszeresen növelik a nyilvánossági joggal rendelkező osztályok számát. Az új tanévben tehát a liceum negyedik osztályának nyilvánossági jogát kell, hogy megadja a minisztérium és erre vonatkozik a tanügyi kiküldött elismerő jelentése.

Aradváros és a megye magyarsága tudatában van annak, hogy a hivatalos elismerés valóban nem más, nem több, de nem is kevesebb, mint az általunk, valamennyünk által jólismert tények értékelése. Nem az iskolafenntartó egyház, vagy a tanári testületen múlt eddig sem, hogy ez az elismerés ilyen sokáig késett. Új közszellemnek kellett előbb-utóbb kialakulnia, hogy ezek a tények bekövetkezessenek és ez a közszellem most van megszületőben. Utját ilyen tények egyengethetik. A realitásnak kifejezésre kell jutnia közéletünk minden munkaterületén. A megértés szótjai lényeggel kell tartalmassá és maradandó erejűvé tenni. Általános érdekek állanak, vagy dőlnek azon, hogy minden jogosultság kielégítessék, és ne támadhassanak légtüres terek olyan munkapályákon, amelyek lényege az együttműködés, az összhang és a jövőendő életkeretek új, a régiéknél sokkal tisztább és életrevalóbb felépítése. Ime, a közoktatásügy mint kormányzati feladat, legelső sorban igényelheti, hogy kiragadtassék az alantas pártpolitikai mesterkedések hináros szövevényeiből. Az iskolák nagy kulturfeladatait nem szabad összetéveszteni egyoldalú propaganda-programokkal. Az iskolák, fenntartóiktól és nyelvüktől függetlenül, az életnevelés intézményei, ahová levett kalappal lép be a tanár és a tanítvány egyaránt, mert egyformán tudják, hogy a tudományok nagy oltárának termékenyítő áldozatát gyakorolják mind a ketten. A katedra nem sülyedhet le többé propaganda-emelvényé és az iskolapadokban sem lelhet melegágyat minden vad és szélsőséges közéleti kalandor. Mindezek persze, általános érvék, az aradi római katolikus fiuliceumban sohase folytattak titkos propagandát, se politikai agitációt. Eddig sem és

A Nemzet Pártjának parancsnoksága alá helyezték a Nemzeti Gárdát

Lemondásnak tekintendő, ha köztisztviselő önkényesen elköltözik hivatalos lakhelyéről — Vaida-Voevod királyi tanácsos nyilatkozata

Manoilescu külügyminiszter nyilatkozata a román-bolgár jószomszédi viszonyról

Bucuresti. A Nemzet Pártja legfőbb vezetőségének 6. számú rendelete:

1. Az Ujjászületési Front kötelékébe tartozott Nemzeti Gárda a Nemzet Pártjának parancsnoksága alá kerül, a Nemzet Pártjának Gárdája nevet viseli.
2. Az újabb szabályzatok kidolgozásáig az eddighez hasonló tevékenységet fejt ki ez az intézmény, a Nemzet Pártja vezérkari főnökének irányítása mellett.

Bucuresti, 1940. július 11.

CAROL R.

Ion Gigurtu mérnök

a Nemzet Pártjának vezérkari főnöke.

A Nemzet Pártja legfőbb vezetőségének 7. számú rendelete:

— Az általunk 1940. június 21-én kiadott 2056. számú dekrétum 3 pontja alapján Petre Georgescu tábornokot, a Nemzet Pártja Gárdájának parancsnokló tábornokává nevezzük ki.

Bucuresti, 1940. július 11.

CAROL R.

Ion Gigurtu mérnök

a Nemzet Pártjának vezérkari főnöke.

Állásából elbocsátják azt a köztisztviselőt, aki indokolatlanul elköltözik szolgálati helyéről

Bucuresti. David POPESCU belügyminiszter szigorú körrendeletet küldött az összes hatóságokhoz. Ebben a rendeletben a miniszter leszögezi, hogy azt a köztisztviselőt, aki szolgálati helyét olyan címen hagyja el, mert általa vélt kiürítés során költözködik el, — úgy tekintik mintha köztisztviselői állásáról önként és végérvényesen lemondott volna.

Itt írjuk meg egyébként, hogy David Popescu tábornok belügyminiszter hivatalos fogadóórái szerdán és pénteken 12—14 óra között lesznek. Akik kihallgatásra kívánnak menni, ebbeli szándékukat jelentsék be megfelelő idővel hamarabb a miniszter kabinetfőnökénél, esetleg telefonon (Telefon: 43200 sz. házi szám 36—43.) és ugyanakkor adják meg címüket, vagy a telefon számot, ahová kérelmük sorsáról értesíthetők lesznek.

Vaida-Voevod Sándor királyi tanácsos nyilatkozata Románia bel- és külpolitikai helyzetéről

Kolozsvár. Vaida-Voevod Sándor érdekes nyilatkozatot adott a „Tribuna” című kolozsvári lapnak Románia bel- és külpolitikai helyzetéről. Az általános helyzetre vonatkozó kérdésre Vaida így válaszolt:

— Mit is mondhatnék? Nincsenek értesüléseim arról, ami az elmúlt 24 órában történt. Lelkileg én is össze vagyok törve Besszarábia és Északbukovina elvesztése miatt. E veszteség feletti fájdalommal annál nagyobb, mert a multban nem egyszer lett volna kedvező helyzet, mely lehetővé tette volna a mostani katasztrófa előrelátását és megakadályozását.
— Hogy mit hoz a jövő, ezt nehéz lenne

megoldani. Minden esetre számolni kell a reális tényezőkkel. Ez arra tanít bennünket, hogy most végre tudomásul vegyük: Oroszországon kívül csak Németország és Olaszország számottevő kontinentális hatalom.

Ezekkel a hatalmakkal kell számolnunk, ha országunk jövőjére gondolunk, számolnunk kell továbbá szomszédainkkal.

Nyilatkozata végén a királyi tanácsos elmondotta, hogy 1939. márciusában, amikor Hitler vezérkancellár fogadta a német Vezér a következőket mondotta neki: — Németország egy erős, egészséges Romániát akar.

Szófiai lap cikke Mihail Manoilescu külügyminiszter-ségéről és a román-bolgár jószomszédi viszonyról

Szófiából jelentik: (Rador.) A Sjava című lapban, az újság CRAICOWSKY nevű munkatársának aláírásával, „Mihail Manoilescu tanár” címmel cikk jelent meg, amely ismerteti a külügyminiszter életrajzi adatait, tevékenységét és eszmei beállítottságát. A cikk többek között

a következőket tartalmazza: „Nem érdektelen megállapítani, hogy Románia új külügyminisztere mindenkor rokonszenvvel viseltetett Bulgária irányában s ezt kifejtette e cikk írójával folytatott beszélgetésében is. Mihail Manoilescu tevékenységének programját mindég a

ezután sem. A felszerelésnél voltak nehézségek és kifogások. Ezen immár Isten segítségével, túljutottunk volna. Az igazi pedagógia szelleme, amely oly szívmelegítő módon mutatkozott meg az évszázó Iskolánapon, legyőzte a formalitások

akadályait is. A szeretet, a megbecsülés és a hivatás-tudat energia-forrásait továbbra is serkenteni fogja az a nemes áldozatkészség, amely ezt a tanintézményt a semmiből létrehozta. Tanáruk, fiúk: csak így tovább együtt előre!

népek közötti gazdasági és politikai kapcsolatok szempontjából tekintette. Meggyőződésünk, hogy Manolescu tanár új utat von, amely elhatározó lesz Románia külpolitikájában s olyan eszközöket vesz igénybe amelyek a két ország közötti nézeteltérések békés megoldásá-

A török sajtó megállapítása:

„A román kormány elhatározott szándéka, hogy a legjobb viszonyt tartja fenn szomszédaival

Isztambul. (Rador.) Ilyen címmel: „A román kormány elhatározott szándéka szomszédaival a legjobb viszonyt fenntartani” — „Milyen lesz Románia jövőbeli politikája?” — az összes török lapok első oldalán, teljes egészében közölték az új román kormány nyilatkozatát. Egelőre nem kísérik kommentárokkal a nyilatkozatot mert az egész török sajtó részt vesz a német kormány által, a DNB útján nyilvánosságra hozott adatok körüli vitában. Ezek az adatok — mint ismeretes — Franciaország ankarai nagykövetének jelentéseit tartalmazták Szaradzsoğlu török külügyminiszterrel folytatott megbeszéléseiről, a szövetséges haderőknek a batumi és bakui közlekedés elleni légitámadásának megszervezése tárgyában

Uj hivatalos órák a köz-hivatalokban

Bucuresti. A miniszterelnökség a minisztertanács 1721. számú minisztertanácsi jegyzőkönyv alapján az egész ország területére az összes közhivatalokban a következő új hivatalos órákat állapította meg: Hétfőn reggel 9 óra 30—13 óra 30-ig, szerdán, csütörtökön és szombaton reggel 7 óra 30-tól 13 óra 30-ig, kedden és pénteken reggel 7 óra 30-tól 13 óra 30-ig és délután 16 óra 30-tól 19 óra 30-ig. Ezek az új hivatalos órák július 12-én reggel lépnek életbe. A speciális hivatalok saját munkabeosztásuk szerinti hivatalos órákat is megtartják.

A igazságügyminiszter beszéde

Bucuresti. Dr. V. Gruia igazságügyminiszter ma látogatást tett a legfőbb törvényelőkészítő tanács hivatalában, ahol annak elnöke, Ionescu-Doll fogadta. Az új igazságügyminisztert üdvözlő elnök kifejtette, hogy ez a hivatal, amely eddig is az állam törvényeinek kidolgozására és felhasználására vonatkozólag adott utmutatásokat, az új irányzat törvényeinek is lelkiismeretes előkészítője kíván lenni a hazafias érzésből fakadó szeretettel és lélekkel. Gruia dr. miniszter válaszában a következőket mondta:

— „Ez az igen fontos intézmény, melynek fontos és teremtő tevékenysége van hazánk életében, két körülményt kell, hogy megtudjon: a rosszemlékű liberális korszak megszűnt és helyébe lépett az egészséges és aktív szociális totalitás. Ez az új rendszer most születik meg és erre kell átépítenünk mindent ebben a hazában. Meg vagyok győződve róla, hogy ez az intézmény is teljes mértékben átérzi a nagy változás parancsolta helyzetét és eddigi értékes működése alapján a realitás és nemzeti szellem erőforrásaira támaszkodva józi és törvényelőkészítő munkásságát kifogástalanul végzi el a hazánk érdekében.”

Manolescu külügyminiszter bejelentésének magyarázata

Bucuresti. Hivatalosan jelentik: Manolescu külügyminiszternek tegnapi bejelentése mindenütt nagy feltűnést és őszinte meglepetést keltett, amikor közölte a nagy nyilvánossággal, hogy Románia kilépett a Népszövetségből. Hivatalos helyről hozzáfűzik ehhez a miniszteri nyilatkozathoz, hogy ez a lépés nyilvánvalóan kihangsúlyozása annak, hogy Románia külpolitikája megváltozott illetve a helyes irányba terelődött. A Népszövetség hazánk számára politikai illúzióval nem jelenített egyebet és maga a Népszövetség nem volt egyéb mint annak a politikai és erkölcsi felhozásnak kifejezője, mely eleve halálra volt ítéltve, hiszen a genfi díszes palotában

hoz vezetnek a Balkánon esetleg elbádogható bonyodalmak elkerülése végett. Ilyen módon Mihail Manolescu tekintettel lesz az alakuló új európai rendre és fenntartja és kimélyíti a bulgárokhoz való jószomszédi viszonyt.”

olvan nemzetközi politikai felfogás és irányvezetés uralkodott, mely zsenye virágzásában már magában hordta az elmúlást. Romániának ebből az intézményből semminő előnye nem volt csupán hátrányai: mert az ott divó automatikus mechanizmus ellentéteket támasztott közötté és előkelő, kiváló nemzetek között. Románia saját nemzeti erőforrásából merített energiával az egészséges politikai orientáció utjára lépett és fiatal nemzedékének erőteljes sorompóbaállítását állította oda a realitás és az új európai rend megépítői közé.

A hadsereg vette át a közrend fenntartását Moldovában

A Timpul lasii jelentése szerint a moldovai és délbukovinai katonai parancsnokság a következő rendeletet adta ki:

— „A nyugalom és a közrend biztosítása céljából, amelyre országunknak ma nagyobb szüksége van mint valaha, elrendeljük:

— A nyugalom és a közrend biztosítása a hadsereg hatáskörébe megy át.

— Minden kihívást, amj áthágná a közrendet, az állam ellen elkövetett bünténynek minősítik. Mindazokra, akik fegyvert használnak, halálbüntetés vár.”

Uj vezetők a kultuszminiszteriumban

Bucurestiből jelentik: Budisteanu miniszter Vladimir Dumitru megerősítette a kultuszminiszterium vezértitkári állásában. Az új vezértitkárnak törvény által biztosított esetekben joga van a miniszter aláírását használni. Georgescu Edinet lelkész pedig átvette a miniszterium kultuszügyi osztályában a vezértitkári teendőket irányítását.

A mozgósítottak védelme

Bucuresti. Stan Giteacu munkügyi miniszter rendeletet bocsájtott ki, amelyben figyelmezteti az összes munkaadókat pontosan tartásuk be a mozgósított tisztviselők és munkások fizetésének kiutalását. Ellenkező esetben a legszigorubb eljárást indítja meg ellenük.

A külföldi képviselők szabályozása

Bucuresti. A nemzetgazdasági miniszterium elrendelte, hogy az összes kereskedelmi vállalatok, amelyek külföldi képviselőkkel rendelkeznek, minden a képviseleti viszonyban beállott változást azonnal jelentsenek. Jelenteni kell: 1. Ha újabb képviselet sorozódik a régihez, vagy a már meglévők közül egyesek megszűnnek. 2. Ha a kereskedelmi tevékenység köre szűkül, vagy bővül. 3. Ha a képviseletből származó üzlet utáni jutalék százaléka változik meg. 4. Vagy ha a fizetési módzatokban áll be változás.

Sidorovici felhívása

Bucuresti. Teofil Sidorovici, az Országórség főparancsnoka napiparancsot adott ki:

— A mai helyzet, — hangzik a napiparancs, — és sürgösen elvégzendő mezőgazdasági munkák az országórok és országórlányok munkáját is megköveteli. Ezen a téren is segítenetek kell. Az összes országórok parancsnokokat és parancsnoknőket megbízom, hogy lépjenek érintkezésbe a helyi mezőgazdasági szervekkel és közigazgatási hatóságokkal, hogy az országórok és országórlányok egységekre tömörülve, életkoruknak megfelelően mezőgazdasági munkálatokra beosztassanak. A munkavégzés szempontjából az országórok szülei, a koncentráltak és mozgósítottak, valamint az arra rászorulóknak jönnék első sorban számításba. Ugyanakkor azonban, ha szükség van rá, a szomszédos községekben is el kell végezni a munkát, a városiak pedig a közeli falvakban nvernek beosztást. Külön felügyelet

lesz az országórok munkájának, egészségügyi és élelmezési ellátására. Hetenként minden egyes helyről jelentést kell tenni az országórok főparancsnokságra. Meg vagyok győződve róla — fejeződik be a napiparancs — hogy példáját adjátok a rendnek, a fegyelmezettnek, a jószervezettségnek és a lelkes munkakészségnek és ebben az előkelő nemzeti munkában örömmel vesztek részt a nemzet, az ország és a király szolgálatában.

Nichifor Crainic nyilatkozatának visszhangja

Róma. (Rador.) A nagy olasz lapok részletesen közlik Nichifor Crainic propagandaügyi miniszter nyilatkozatát és ebből megállapítják, hogy a román sajtó a demokratikus rendszerről átérti az integrál nacionalista rendszert.

A Giornale d'Italia megemlékezik Nichifor Crainicnak a külföldi sajtó munkatársai előtt tett nyilatkozatáról és hangsúlyozza, hogy Románia nagy áldozata az állam és a Balkán békéjének fenntartása érdekében történt.

Athén. (Rador.) A görög főváros sajtója Nichifor Crainic propagandaügyi miniszter nyilatkozatával foglalkozva megállapítja, hogy a román sajtónak küldetése van az integrál nacionalizmus uralma alatt és kimutatják a lapok hogy milyen veszély fenyegette a kormányzatot a múltban, amikor külföldi nemzetiségűek maguknak sajtították ki azt a jogot, hogy a román közvéleményt irányítsák

A portugál sajtó portréja Manolescu külügyminiszteréről

Lisszabon. (Rador.) A portugál sajtóban meleghangú cikkek jelentek meg Manolescu professor külügyminiszteréről és a Diario da Manha című hivatalos lap részletesen beszámol Manolescu külügyminiszternek a szövetségi rendszerről vallott felfogásáról. Manolescu külügyminiszter annak idején nagy művet írt a korporációs rendszerről, ami nagy feltűnést keltett szakkörökben. A román külügyminiszter különböző műveit több külföldi és portugál nyelvre is lefordították. A lap megemlékezik a külügyminiszternek arról a két előadásáról is, amelyet a lisszaboni földrajzi társaság ülésén tartott és amelyek mély benyomást keltettek portugál intellektuális körökben.

A német sajtó a romániai bel- és külpolitikai változásokról

Berlin. (Rador.) Románia belpolitikájának átalakulása címmel a Berliner Börsenzeitung cikket közöl és leszögezi, hogy Gurgutu miniszterelnök minden erejével azon van, hogy az összes nacionalista elemek nézeteinek egységét és közreműködését biztosítsa. Megemlékezik a lap Nichifor Crainic propagandaügyi miniszter erélyes intézkedéseiről, amelyekkel megtisztította az újtársulattól román sajtót az idegen elemektől.

A Frankfurter Zeitung bucaresti-i tudósítója összefoglalja azokat a nyilatkozatokat, amelyeket a román kormány tagjai az orientációját illetően tettek. Kiemeli a lap azt is, hogy új utakat keresnek bel- és külpolitikai téren. Az ország kormánya el van határozva arra, hogy ezt az új politikát új tényekkel forrasztja igazolni.

Külföldi rádió-hírek hivatalos cáfolata

Bucuresti. Hivatalosan jelenti a Rador: A budapesti rádió állandóan különböző tendenciós híreket terjeszt Románia belső helyzetéről és különösen az erdélyi állapotokról. Ezekből a kitalált hírekből nem hiányzanak olyan megállapítások sem, mintha a polgári és katonai hatóságok a határmenti helységeket kiterítették volna. Szükségtelennek tartjuk, hogy mind ezeket a gyermekek kitalálásokat megcáfoljuk, mert bárki bárhonnan jön is, meggyőződhet arról, hogy ugy ezekben a helységekből, mint bárhol egyebütt az országban, a legnagyobb rend és fegyelem uralkodik és egységesen felel a nép a nemzet hívó szavára. A budapesti rádióknak ezeket a kitalálásait nem szavak cáfolják meg, hanem azok a tények, melyeket mindenki megállapíthat és ellenőrizhet.

Az amerikai demokrata párt erélyes állásfoglalása

Newyork. (Rador.) Reynow chicagói szenátor, mielőtt a demokrata párt kongresszusára utazott volna, kijelentette az újságíróknak, hogy ezen az összeüvöltelen a következő nagyjelentőségű határozatot terjesztik elő:

1. A kongresszus követeli, hogy az USA maradjon távol a háborútól.

2. Tíz évi időtartamra szüntessenek meg minden bevándorlási lehetőséget, hogy a 11 millió munkanélküli munkához juthasson.

3. A demokrata párt követeli, hogy osszlassák fel a kommunista pártot és az összes az államesszmével idegen érzésű pártokat.

Teleki Pál gróf magyar kormányelnök nyilatkozata a müncheni megbeszélésekről

Ünnepélyesen fogadták Budapesten a hazaérkezett államférfiakat. Ciano olasz külgügyminiszter is hazautazott Salzburgból

A béke szükségességét hangsúlyozzák a Duna mentén a tengelyhatalmak

Budapest. Gróf Teleki Pál magyar miniszterelnök és Csáky István gróf külügyminiszter, ma reggel 9 órakor megérkeztek Budapestre, ahol az egyes testületek hatalmas fogadtatásban részesítették a magyar államférfiakat. A pályaudvari üdvözlésekre a magyar miniszterelnök a következőket jelentette ki:

— A legmelegebb fogadtatásban részesültünk a német birodalmi Vezér részéről. Ugyanígy fogadtatásban volt részünk gróf Ciano részéről is, valamint mindazok részéről, akikkel találkoztunk. A közös kommuniké, amelyet kiadtunk mindenkit meggyőzhetett ama barátság mélységéről, amely a három nemzet és ország között fennáll és amely barátság, ha egyáltalán még elmélyülhet, ez alkalommal még elmélyült. Ez azonban kötelességeket is ró a nemzetre, azt a legiőbb kötelességet, hogy ne sokat beszéljünk, hanem bízzék, dolgozzék és engedelmessékedjék az ország egész lakossága. Ezzel jöttem haza!

A magyar miniszterelnök nyilatkozata

Budapest. Gróf Teleki Pál miniszterelnök a M. T. I munkatársa előtt a következőkben nyilatkozott:

— Németországi utunkról mind én, mind a külügyminiszter ur a legiőbb benyomásokkal térünk vissza. A német vezér és kancellár, Ribbentrop külügyminiszter jelenlétében fogadtott bennünket. A megbeszéléseken Olaszországot gróf Ciano külügyminiszter képviselte. Rendkívül nagyra becsülöm, hogy a német nép vezére a birodalom élet-halál harcának folyamán az újabb nagy erőpróba küszöbén, időt szakított magának, hogy meghallgasson bennünket és megismerkedjék egyes vitális problémáinkkal.

— A 2 és háromnegyedórás beszélgetés folyamán alkalmam volt ezeket a problémákat ismertetni. Előadásunkat a legnagyobb figyelemmel hallgatták végig. Elégséges utálatom a hivatalos közlemény utolsó mondatára, amely szerint a tengelyhatalmakat az az őszinte óhaj hatja át, hogy Európa minden részében olyan feltételeket teremtsenek meg, amelyek alkalmasak lehetnek egy hosszú békeperiódus megalapozására.

Salzburgból hazatért Ciano gróf olasz külügyminiszter is

Róma. A Stefani Iroda jelentése szerint Münchenből Salzburgba utaztak Ciano gróf olasz, Ribbentrop német, Csáky gróf magyar külügyminiszterek és Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök. Salzburgban ünnepélyes fogadtatásban részesítették a német, olasz és a magyar államférfiakat. Salzburgból azután Ciano gróf visszautazott Olaszországba, röviddel ezután Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök és Csáky István gróf külügyminiszter különvonattal visszautaztak Magyarországra. Ugy az olasz, mint a magyar államférfiak elutazásánál jelen volt Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter.

Kihallgatás a magyar államfőnél

Budapestről jelentik: A „Budapesti Értesítő” közli: Gróf Teleki Pál miniszterelnök és Csáky István gróf külügyminiszter Budapestre történt megérkezésük után délelőtt fél 11 órakor kihallgatáson jelentek meg Horthy Miklós kormányzónál, hogy jelentést tegyenek müncheni útjuk és tanácskozásaik eredményeiről. A kormányzónál történt kihallgatásuk negyed 1 órakor ért véget.

„Teleki Pál magyar kormányelnök meleg hangú és rendkívül szívélyes táviratot intézett a magyar határról Hitler birodalmi vezérhez és Mussolini miniszterelnökhöz. Csáky István gróf külügyminiszter Ribbentrop német birodalmi külügyminiszterhez intézett táviratot a most lefolyt megbeszélések alkalmából.

Róma. A Stefani-ügynökség jelenti, hogy Ciano gróf olasz külügyminiszter csütörtökön

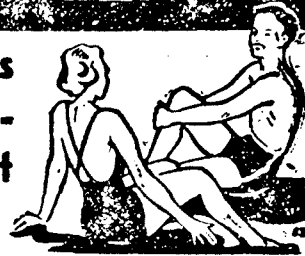
délelőtt Münchenből jövet visszaérkezett Rómába. A pályaudvaron az olasz külügyminiszterium vezető tisztviselői és a német, valamint a magyar követség vezetői fogadták.

A Deutsche Allgemeine Zeitung a Dunamedence békéjéről

A Deutsche Allgemeine Zeitung a következőket írja: A Berlin—Róma tengely legiőbbként akkor acélosodott össze, amikor az Olaszország elleni szankciók voltak a nyugati hatalmak főtegyerei. A tengely két államát azóta is mindvégig a konstruktív munka és a béke mindenek felett való megővésének és állandósításának a gondolata és célkitűzése vezette, természetesen leg Délekelet Európában is, mely kontinensrész egyik főpillére a tengely politikájának, a béke és háborus idők minden mozzanatában. Természetesen legfontosabbja van annak a ténynek, hogy ezekben a napokban, amikor Németország és Olaszország döntő háborus elhatározások és kezdeményezések előtt áll, a Dunavölgyének a problémája is megvitatásra került és a müncheni tárgyalásokon a Németország, Olaszország és Magyarország között a régi barátság szűlte harmónia uralkodott. A háboruban és annak kimenetelében Németországon és Olaszországon kívül Magyarország is érdekelve van, hogy elérje gazdasági önállóságát a Dunamedencében és biztosítva lássa Délekelet Európa békéjét. A Münchenben lefolytatott tárgyalások azonban nemcsak Magyarország számára jelentik ennek a békének biztosítását, hanem az összes dunavölgyi és balkáni népek számára is, amelyek bizalommal tekintenek Olaszország és Németország felé, mint amely hatalmak biztosítják ezt a békét és gazdasági önállóságot minden kis ország számára.

NIVEA

edzi bőrét és a nap égetésének veszélyét csökkenti.

Az olasz sajtó közlései

Róma. Az olasz sajtó igen sok kommentárt íz a müncheni tanácskozásokhoz. A Messagero a következőket írja: Magyarország kérte a tengelyhatalmakat, hogy megtanácskozhasson velük olyan kérdéseket, amelyek kimélyítik együttműködését Olaszországgal és Németországgal. Ennek előgva Hitler, Ciano gróf, Teleki Pál gróf és Csáky István gróf között lefolyt tanácskozások igen nagy fontosságúak és kétségkívül nagy befolyásuk van a Dunamedence, a Balkán és Földközi-tenger életében kifejlődő eseményekre. Hozzáteszi még a lap, hogy Beszarabiának és Északbukovinának az oroszok által történt megszállása kívánatos és szükségessé teszi minden balkáni és dunavölgyi nép számára, hogy ez a táj semminemű akció színterévé ne válhasson. Biztosak vagyunk abban, — írja az olasz lap, — hogy Magyarország nem fog semmi olyat cselekedni, ami az ellenség terveit erősítené és az ellenség érdekében lenne.

A Gazzetta del Popolo a következőket írja: Magyarország 20 éve várt arra, ami most megszünt. Várt a versaillesi szerződés megszüntetésére, azonban a jelenlegi idők nem alkalmasak erre, mert a tengely hatalmai komoly háboruban vannak elfoglalva, hogy e győzelmes háborúval az új Európát felépítsék. Most a tengelyhatalmaknak minden érdekük odairányul, hogy a béke minden körülmények között fennmaradjon és fenn legyen tartva. Németország politikai és gazdasági érdeke parancsolólag kívánja meg — fejezi be az olasz lap cikkét, — hogy a Balkán békés állapota változatlan maradjon.

Heves tengeri ütközet angol flotta-egységek és olasz hadihajók között

A Baleari-szigetekenél zajlott le az olasz győzelemmel végződött csata. Angol bombavetőpú pusztlása Amiens mellett

Több száz német repülőgép támadása Anglia ellen

Róma. (Rador.) A Stefani-ügynökség közli az olasz hivatalos jelentést, amely a következőket közli: Sorozatos jelentések alapján sikerült megállapítani, hogy a július 9-én a Baleari-szigetekenél lefolyt ütközetnél az olasz légierő egységei súlyos tüzeket és robbanásokat okoztak az angol hajóhad „Hood” nevű 41.000 tonnás vezérhajóján, de ezen kívül súlyos találatok érték az „Arc Royal” nevű angol repülőgépnyahajó

fedélzetét és sikerült erősen megrongálni egy harmadik angol hadihajót is. Anglia tengerészeti támaszpontjai ellen tegnap délelőtt és délután újabb támadásokat intéztünk, amelyek eredményeképpen újabb tüzeket és robbanásokat felvehettünk meg. Ezekről a légitámadásokról mindössze két repülőgépünk nem tért vissza támaszpontjára.

Irország nem hajlandó feladni semlegességét!

London. (Rador.) Angliában nagy idegeskedés uralkodik, mert De Valera nem hajlandó feladni Irország semlegességét és így minden lehetőség megszűnik Nagybritannia számára, hogy a német veszéllyel szemben együttműködhessen Irországgal. Most folynak a tárgyalások De Valera és Észak-Irország között, hogy azok is csatlakozzanak De Valera álláspontjához.

A japán sajtó még mindig ideges hangon bírálja Anglia negatív válaszát a Csang Kai Sek-nek nyújtott segítség ügyében. A lapok megjegyzik, hogy Anglia katasztrófa előtt áll és ez

a katasztrófa rövidesen kiterjed a távolkeleti angol gyarmatokra is, ha London konokul követi Churchill politikáját. Amerikában sincsen bizalma a japán közvéleménynek. Nyíltan követelik a lapok, hogy Japán szakítsa meg a diplomáciai összeköttetést Angliával és Franciaországgal, mert lehetetlen olyan államokkal tárgyalásokat folytatni, amelyek agonizálnak, de ugyanakkor Amerikával szemben is hasonló álláspontot kell elfoglalni mindaddig, amíg az nem változtatja meg ellenséges viselkedését Tokióval szemben.

URANIA: Nagyfilm színháza. Tel.: 12-32. 5, 7.15, 9.15. — Két lebilincselő és cselekményteljes film

I. Az ismert tömeggyilkosnak, WEIDMANN-nak izgalmas életét adja vissza ez a film: **Ha leszáll az éj...**
Robert Montgomery és Rosalinde Russell

II. In'clinnoff, a híres jellemzésű, Anna May Wong és Louis Jouvet rendkívül hatalmas és izgalmas filmje: **Lazadás Sanghaiban**

Uj UFA háborus híradók!

Hatalmas légi csata dúlt Középpanglia fölött

London. (Rador.) A Reuter távirati iroda közli az angol légügyi miniszterium hivatalos jelentését, amely a következőképpen hangzik: — Tegnap Délkelet-Anglia területe felett nagy légi csata zajlott le, amelyben 150 ellenséges repülőgép vett részt. Az ellenséges repülőgépek a szélrózsa minden irányából ér-

keztek az angol terület fölé. A német repülőgépek ledobták bombáikat. Ezután a felhők mögül az ott rejtőzött német vadászgépek is előtűntek. Ezek gépfegyverrel támadtak. Az angol vadászgépek felvették a küzdelmet a német repülőgépekkel.

Hét angol bombavető lőttek le Amiens mellett

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda külön jelentésben közli a német légi haderő nagy sikerét. Amiens mellett egy angol bombavető különítmény hét gépjét a német légi haderő lelőtte. Ezenkívül német harci gépek tegnap délután Dower előtt, a La Manche-csatornában megtámadtak egy brit hajókar-

vánt és elsüllyesztettek egy cirkálót. Az angol vadászgépeknek nagy veszteségeik voltak. Négy nagy, 19 ezer tonnás angol szállítóhajót bombatalálat ért. Ezek oldalra fordultak és égnek. A hajókaravánt kísérő angol vadászgépek közül tízet lelőttek, négy német gép hiányzik.

Közös európai pénzegységei terveznek Berlinben?

Bucurestiből jelentik: A Timpul zürichi magánjelentése szerint illetékes német körök Európa legközelebbi nagy gazdasági kérdéseivel foglalkoznak. Az egyes országok önállósága helyett az európai szárazföld legnagyobb részében egységes gazdasági rendszert terveznek. Ez nemcsak az európai ipari és mezőgazdasági termelés összehangolásában mutatkozik meg majd, hanem közös európai pénznem létesítésében is. Ezirányban különben jelentős lépés történt, amikor a francia frank és az

angol font között megszakad az összeköttetés. Berlinben megjegyzik, hogy a valutakerés meglegelősen korai lenne még. Mégis elméleti szempontból arra lehet számítani, hogy a kis államok valutáját a német márkához kötik. A jelentés ezután ismét a közös európai valuta bevezetésének lehetőségéről tesz említést, majd leszegedi, hogy a gazdasági kérdések elintézése előtt természetesen rendezni kell az összes katonai és politikai problémákat.

Egyre erősebb a háboru-ellenes hangulat Amerikában

Newyork. (Rador.) Johnson hadügyi államtitkár rádióbeszédet tartott, amelyben kijelentette, hogy az Egyesült-Államok el vannak szánva arra, hogy megakadályozzák bármely európai nemzetet abban, hogy az amerikai partokat megközelítse. Amerika hatalmas ipari tartalékait hadieszközökké fogják átalakítani. A müncheni egyezmény idején az Egyesült-Államok évente 4500 repülőgépet gyártott. Ez a szám azóta 14 ezerre emelkedett és még tovább fog emelkedni.

Washington. (Rador.) Az amerikai szenátus 37 szavazattal 28 ellenében jóváhagyta Stimsonnak hadügyminiszterré történt kinevezését.

Rendőrségi eljárás Nye szenátor ellen

Washington. (Rador.) A DNB közlése szerint Nye republikánus párti szenátor kijelentette, hogy a rendőrség vizsgálatot indított ellene egyes kijelentései miatt. A vizsgálat állítólag Nye szenátor németbarát magatartásával áll összefüggésben.

Roosevelt a fobb milliókért üzent a szenátushoz

Washington. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelenti: Roosevelt elnök a kongresszushoz intézett külön üzenetében tegnap 48 millió dollár megszavazását kérte nemzetvédelmi célokra. Roosevelt elnök üzenetében a következőket jelentette ki:

— Fegyvereinket nem fogjuk a támadó elleni háborúban felhasználni és nem küldünk hadsereget az európai háború színterére.

A Roosevelt elnök által kért hitelek 10 milliárd dollárt tesznek ki, olyan hatalmas összeget, amelynek előteremtése súlyos áldozatokkal jár. Az egész ország részvétele az áldozatkészségben és a munkában szükséges, ha szabad akar maradni. A jelenlegi háborúból levont tanulságokból megállapítható, hogy egy részleges védekezés mit sem ér. Amerika lakossága tisztában van azokkal a veszedelemekkel, amelyek fenyegetik és ez a veszedelem megerősítette az amerikai népet abban az elhatározásában, hogy minden eszközt felhasználjon a védekezésre. Láttunk nemzeteket — folytatta üzenetében az elnök — amelyek egymásután összeomlottak a belső árulás következtében és a támadó uralma alá jutottak. Láttunk egy nemzetet, amely a legkétségbeesettebb harcot folytatja a támadó ellen és amelyet háborít az a hiedelem, hogy a végső győzelem az övé lesz. Minden amerikai tisztában van azzal, hogy ellenségei vagyunk a háborúnak és nem fogjuk felhasználni fegyvereinket támadó háborúra és nem küldjük embereinket az európai háborúba, de

visszaverünk minden támadást, amely az Egyesült-Államok vagy a nyugati félgömb népei ellen irányulnak. Amerika népe el van határozva arra, hogy erős és szabad maradjon.

A felhatalmazási törvényjavaslat megszavazása

Bern. A Német Távirati Iroda Vichyből jelenti: A francia kamara elnöke felsorolta azoknak a neveit, akik nem jelentek meg a gyűlésen, miután ezek a francia kormány rendeletére a „Marseilles” nevű hajón tartózkodnak. Ezt a hajót a kormány bocsátotta rendelkezésükre. Ezután olvasta fel Laval az egy cikkelyből álló felhatalmazási törvényjavaslatot, amelyet egy külön bizottság elé váltak. A bizottság a törvényjavaslatot 47 szavazattal 4 ellenében elfogadta. A törvényjavaslatot a nemzetgyűlés elé terjesztették, amely titkos szavazással döntött annak sorsa felett. A nemzetgyűlés 569 szavazattal 80 ellenében elfogadta a törvényjavaslatot.

Churchill bukik? . . .

Róma. (Rador.) A Giornale d'Italia szenációs híradása szerint az oráni támadás követke-

ményeképpen Churchill angol miniszterelnök is fog mondani és helyét Bevin munkügyi miniszter tölti be. Igen valószínű, hogy Chamberlain is kilép a kormányból, míg Lloyd George tárcát fog vállalni.

Gayda főszerkesztő ugyanebben a lapban írt cikkében hangoztatja, hogy az Anglia elleni harcban Németország és Olaszország egységesek. Megcáfolja azokat a híreket, amelyek szerint Anglia ellen a totális támadás tervét felfüggesztették.

Pétain marsall hirdeti ki az új alkotmányt

Genf. (Rador.) A Vichyben a nemzetgyűlés utolsó ülésén hozzájárultak ahhoz, hogy az új alkotmányt Pétain tábornagy hirdeti ki. Még a hét folyamán dekrétum jelenik meg, amely megállapítja, hogy a kormány a jelenlegi parlamenttel dolgozhat mindaddig, amíg azok az új törvényhozó szervek létesülnek, amelyeket az új alkotmány hív életre. Az alkotmány kihirdetése után a nemzet megszavazza, majd kilrják a választásokat az ujonnan létesítendő törvényhozó testületekre és ezek majd utólag hagyják jóvá a most közbeesőleg hozott rendelkezéseket.

Népszavazással erősítik meg az új alkotmányt

Genf. (Rador.) A Stefani ügynökség jelenti Vichyből: Az alkotmányreform elfogadását népszavazás után fogják megerősíteni. Vichyben már jár annak, hogy Lebrun elnök lemond, helyét Pétain marsall foglalja el, míg Laval miniszterelnök lesz.

Újabb olasz légitámadások Málta ellen

Róma. A Stefani hírszolgálati iroda jelentése szerint olasz bombázógépek légitámadást intéztek Málta katonai berendezései és raktárai ellen. Az olasz gépek a kitűzött célokat eltalálták. Két angol gépet egészen biztosan lelőttek. Egy megismételt légitámadás során olasz bombázógépek bombákat dobtak a máltai kikötőben horgonyzó angol hajókra.

Két lengyel hajó szökött át az angolokhoz

London. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelenti: Két lengyel hajónak sikerült az egyik afrikai francia kikötőből elmenekülnie s angol kikötőbe érkeztek. A francia hatóságok megtiltották a lengyel hajók távozását, de kapitányaik nem engedelmeskedtek a parancsoknak. Az egyik hajó a „Stalova Vola” Dakar kikötőjéből szökött meg és kikerülte az aknákat. A másik hajó a „Pulaski” a konakrol kikötőből szökött meg és a partli létegek ágyutüze közben sértetlenül elmenekült.

Szigorított fajvédelmi rendszabályokat alkalmaznak a „Nemzet Pártjában”-ba való jelentkezők lajstromozása során

Ion Gigurtu és Victor Moldovan legújabb körrendelete

Bucuresti. Ion Gigurtu miniszterelnöknek, a Nemzet Pártja vezérkari főnökének és Victor Moldovan, a párt vezértitkárának aláírásával körrendelet jelent meg, mely újabb utasításokat tartalmaz a pártba való beiratkozásra vonatkozólag. A rendelet a következőket mondja: 1. A beiratkozások a különböző irodákban reggel 8 órakor és délután 4 órakor kezdődnek. A hivatalokban a munkát lekiismeretesen kell elvégezni, nehogy a jelentkezőknek feleslegesen várakozni kelljen vagy másnapra halasztódjon a beiratkozásuk. 2. A beiratkozást végző hivatalnokok munkáját a felebbvalók ellenőrzik. 3. Mindennap ki kell függeszteni a beiratkozási kerületben a már jelentkezett polgárok névsorát, hogy ezáltal ellenőrizhető legyen az: nehogy zsidók vagy kikeresztelkedett zsidók, akiknek romános hangzása neve a tisztviselőket félrevezetheti

beiratkozhassanak, miután erre nincsen joguk. 4. A beiratkozásokat beiktató tisztviselőknek a legnagyobb figyelemmel és elővigyázatossággal kell eljárniuk és az előmutatott okmányokat feltétlenül át kell vizsgálniuk, ne hogy akár zsidók, akár kikeresztelkedettek vagy zsidószármazásúak beiratkozhassanak. 5. Az etnikai származás kikutatása a beiratást végző tisztviselőknek külön feladata. 6. Olyan személyeknél, akiknél kétséges az etnikai származás, a keresztlevelet és születési bizonyítványt is be kell kérni, hogy a szülők vallása is megállapítható legyen. 7. Azon keresztény nők, akik zsidószármazású férjhez mentek férjhez, vagy azon zsidószármazású nők, akik keresztény származású férjhez mentek feleségül, még abban az esetben beiratkozhatnak be, ha keresztény vallásra tértek át.

CORSO nyáron is a legnagyobb slágereket hozza! Nvittető! 5, 7, 9.15 órákor

Ilyen két nagyfilmet egy műsorban még nem látott Arad közönsége:

I. **Gadi Franci és Franchot Tone**
egyetlen nagy filmje:

Az utolsó Katalin

II. **Johny Weissmüller**
halhatatlan filmje:

TARZAN és FIA

Legújabb UFA és Paramount híradók

ARADI KOZLONY

Telefon: 14-01. Szerkesztőség: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lei   Negyedévre 210 lei
Félévre . . . 420   Egy hónapra 70

Nyaralás

Végre hosszú epekedés után letelepült közünk a nyár, mely hivatalosan már két és fél hete megérkezett, de a hűvös esőzések derekán s így észre se vettük, hirtét se igen köztünk a nagyvilággal. Hogy is vettük volna észre? Az éjszakák ezidén egybejutottak, téibe tavasz és tavaszba tél ömlött át, mint a történelem fölaizott idegében is, mikor a béke és háboru szinte észrevétlenül és formátisztelet nélkül torkol egymásba. Nem egyszer és nem egy helyt. De a kesergő és szemrehányó dal vége mégis csak egy: Ime, végül mégis csak itt a meleg nyár. A Medárdtól ki-erőszakolt folytonos esőzéseknek — még a következő negyven nap lejárta előtt s úgy látszik a hosszú bevezetés méltánylásával — talán egészen vége lesz. Tudjuk megint, mi az a ragyogó égbolt, élvezzük szépségét. A jól tisztára mosdatott fák tömböt és komor zöldje szeledebb árnyalatokat és kedves fényeket kezd vetni; az árnyék újra meghitt, üdítő, rokonszenves körülmény lett. Olykor izzik a levegő, a meleg megint magasra szeret lökni a kéncső vékonvka szárát a hőmérőben. Sőt — Isten bűnül ne vegye nekik — a vakmerő idegesség panaszoknál mernék a hőszög ellen s a kishűtéket félnék, hogy így elkihálik amiért annyit és oly sokáig enedünk. A partifüldök végre megnyitottak és a közhírség már elleni őket. A férfiak sürrubben halogatták a sörös poharakat és vaslatfák mosóruhákat. A nők pedig végre a sulvos téllruhák és komoly tavaszi kosztümök után lenge színes, kevesebbet rejti kelméikkel segítenek a hátortalan és meghökkenést élekedés ébredésén. Ahol közvetlen hal nincs, ott egy pillanatra át-át euhán az életöröm és remény kél, hogy az emberiség horzasztó próbála végét ér és s talán megint keresgélhet majd valami viszonylagos boldogság után. A nyár hívása különben is a folytonosság és derűlátás évszaka. Aratunk Pihenünk fölförvő gondolkozunk. Meleg van és minden, ami jó érzésben és érzékelésben, meleg, sok a virág. A gyerekek hemzseg a porban és vízben. Fecske levegőt szánt és a „pacsirta égre furla énekét”

A világörvényt forrasztó szédített de már kezdünk felocsudni. Mozgás kezdődik. Az emberek ismét megtöltik a közalálkozások helyeit A természetjárás és kirándulás megint virázik. A tehetősök már kezdnek más helyt való nyaralásra és furdözésre gondolni. Holott nemrég az oly késő megnyitott nyaralókat a kevés vendég hamarosan kiürítette, ami nemzetgazdasági szempontból időtállóbb káros volt. Bizonyára most már igazában megkezdődhet ez a magasabb fokozatu nyaralás. Most a tartóztató, kelletlen, aggasztó szempontok már nem érvényesülnek. Fölmerül egye sürribben: hová? A válasz: tessék hazai helyet választani, ami nem valami nehéz kérdés. Hiszen a külföld nagy része mégis el van rekesztve. Lám, a világegyetem szikrányl haszonnal is jár: akarva, nem akarva, lthon kell maradnunk, utaznunk, nyaralunk és kirándulnunk.

— Uj belügyl vezértitkár. Bucuresti. Petru Modolea-t, a legfőbb közigazgatási hivatali osztályfőnököt a belügyminisztérium vezértitkárává nevezték ki, míg Teodor Marinescu eddigi hasonló megbízatását megszüntették.

— A PÉTAİN-KORMÁNY KÉPVISELŐJE PÁRISBAN. Vichyből jelentik: Noel, Franciaország volt varsói nagykövétét, a francia megszállt területek német hatóságai meljé a Pétain-kormány képviselőjeként kinevezték. Noel már el is utazott Párisba. (Rador.)

— MITTELHAUSER TÁBORNOK LEVÁLTASA. Rómából jelentik: A DNB Isztambujból közli, hogy Mittelhauser tábornokot, a szíriai francia csapatok parancsnokát leváltották. Utóda Marey tábornok lett. (Rador.)

— Olasz egyetemi ifjusági küldöttség Münchenben. München, Rador. Az olasz egyetemi ifjusági szervezetek küldöttsége érkezett a bajor fővárosba. A küldöttség vezetőit Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter is fogadta és hozzászórtan elbeszélgetett velük.

— Minisztériumi távirat a táblai elnökökhöz. V. Gruiu igazságügyminiszter a táblai és a törvényeségi főelnökökhöz a következő táviratot írta: „Az igazságügyminisztérium 87.368. sz. 1940. június 29-iki keltezésű táviratának kiegészítéseképpen közlöm, hogy az említett távirat értelmezésének szövege a következő: A bíróságok a polgári kereskedelmi, vagy bármilyen más jellegű perek tárgyalását csak akkor halasztják el, a felek katonai összpontosítására, vagy mozgósítására való tekintettel, vagy pedig ügyvédek hasonló helyzetére való hivatkozással, ha a felek nyilvánvalóan a fenti okok miatt akadályozva voltak abban, hogy új ügyvédet bízzanak meg képviselőkkel. Ezt a körülményt a bíróságok megítélésére bízzák.”

— Galiczyn hercegnő halála. Budapest. Hetvenhat esztendőskorában meghalt özv. Galiczyn Sándorné hercegnő, akinek férje a cári Oroszország miniszterelnöke és egyik legnagyobb földbirtokosa volt.

— ELHALASZTOTTÁK AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK HUZÁSÁIT. A Monitorul Oficial július 9-iki számában megjelent közlemény szerint az állami sorsjáték július 15-iki és 18-iki huzásait később meghatározandó időpontra halasztják. A már megvásárolt sorsjegyek erre, a később megtartandó huzásra érvényesek.

— Az ország több vidékén megkezdődött az aratás. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztérium jelentése szerint a múlt heti meleg időjárás és napsütés kedvezően befolyásolta a vetések fejlődését. A buza aratása helyenként megkezdődött, a tengeri másodsziroi kapálása is befejezéshez közeledik. A szőlők jól fejlődnek, de mindenütt erősen észlelhető a munkásszék hiánya, aminek következtében a munkabérek emelkedtek.

Uj német-török kereskedelmi egyezményről tárgyalnak

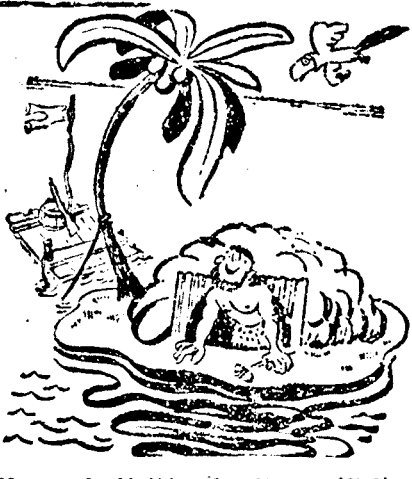
Istanbul (Rador.) A Stefani ügynökség jelentik: A török kereskedelmi miniszter Smirna-ban az exporttörök és importtörök értekezletén beszédet mondott és bejelentette, hogy a közel jövőben megkötik az új német-török kereskedelmi szerződést.

— MEGVALTOZTATTAK NAGYVÁRADON A HUSTALAN NAPOK RENDJÉT. Tudósítónk jelenti: Néhány héttel ezelőtt az érdekeltek azzal a kérésrel fordultak a polgármesteri hivatalon keresztül a királyi helytartósághoz, hogy változtassák meg a hustalan napok beosztását. Most megérkezett a helytartóság válasza, amely szerint Nagyváradon ezután kedden, szerdán és csütörtökön lesznek hustalan napok. Az új rendelkezés a jövő héten lép életbe.

— A 106 ÉVES FEMINISTA VEZÉR. Angliában, az ifju öregek hazájában, néhány száz évvel idősebb egyén ül meg nemrégiben születésnapját. A csoport korfőnöke Stubbin löszelné, akinek 106. születésnapja alkalmával Richmond főpolgármestere teadéltant rendezett. Az agc hölgy életéről két-éves korában lemondtak az orvosok; nyolcvanket éves korában feloldalára megbénult, de később újból megtanulta tagialt használni, százegy éves korában felső lábszárcsontját törte. Tavaly egyik százéves ismerőscének „kedves kis hugom” megszólításu születésnapj üdvözlötét írt. Merészen modern gondolkozásu, a teljes női egyenjogúság híve, lelkes rádió- és mozilbarát.

— HANGSZÓRÓ A VILLAMOSON. Berlijnből jelentik: A berlini villamosokon érdekes újítást valósítottak meg. Hosszas kísérletezés után a legnagyobb villamosági vállalat az AEG újszert hangszórót szerelt fel valamennyi villamosra. A mikrofonon át a bejárat mellett ülő kajaunzó minden következő megálló nevét közölni tudja a közönséggel. Különösen este — a teljes elsötétítés idején — veszik nagy hasznát ennek az új találmánynak, melynek alkalmazása a berlini közönség nagy tetszésével találkozott.

Robinson 1940.

— Most már légtámadástól sem félek...

Az aradi hadkiegészítő parancsnokság felhívása az 1941-es évfolyamhoz tartozó önkéntesekhez

A hadkiegészítő parancsnokság értesíti az 1941-es évfolyamhoz tartozó fiatalokat, akiknek önkéntességi joguk van, de eddig még ezt nem kérelmezték, hogy személyesen nyuítsák be a tanulmányuk elvégzését igazoló bizonyítványok eredetijét és másolatát, valamint azt a sárga igazolványt, amely bizonyítja, hogy elégtettek a katonai előképző tanfolyamnak. Az iratok be nyújtása alkalmával alá kell írniok egy nyilatkozatot, amely szerint büntetlen előéletűek. Mindazok, akik tanulmányaik folytatása céljából halasztást óhajtanak igénybevenni, nyuítsák be az önkéntesi jog megadása és a halasztás engedélyezése iránti kérvényeiket ez év agusztus 15-ig.

— UJ MUNKAREND A VÁROSHAZÁN. Aradváros közigazgatási szolgálata július tizenkettedikétől új munkarenddel dolgozik. Péntektől a hivatalos munkaidő beosztása a következő: Hétfő délelőtt fél 10 órától fél 2-ig, a többi napokon délelőtt fél 8-tól fél 2-ig, kedden és pénteken délután fél 5-től fél 8 óráig.

— MEGÜNNEPLIK NAGYVÁRADON A PÜSPÖKI SZÉKESEGHÁZ FELSZENTELÉSÉNEK SZÁZHATVANADIK ÉVFORDULÓJÁT. Tudósítónk jelenti: Bensőséges ünnepségre készülnek Nagyvárad római katolikus hívei. Vasárnap, július 14-én lesz százhatvanadik évfordulója annak, hogy a püspöki székesegyházat felszentelték. Az évfordulót a hívek és a papság mély áhítattal ünnepli meg.

— SZERENCSETLENSÉG A MODENAI ÜZEMEKBEIN. Milánóból jelentik: A modenai üzemekben csütörtökön reggel súlyos szerencsétlenség történt. Eddig még ismeretlen körülmények következtében robbanás történt és öt munkás életét veszítette. (Rador.)

— UJRA ENGEDÉLYEZTEK MAGYARORSZÁGON A SZABADIÉRI HANGVERSENYEKET. Budapestről jelentik: Csütörtökön egyszerre két szabadtéri hangverseny folyt le Budapesten. A szabadtéri előadásokat az eddig fennálló rövid tilalom visszavonása folytán tartották meg.

— RADIOTUDOMÁNYI TANSZÉK A BERLINI EGYETEMEN. Berlijnből jelentik: A német kultuszgkormány a berlini egyetemen a rádió fizikai és technikai problémák rendszeres kutatóására új tanszékot szervezett. Professzorrá dr. Kurt Wagenlyrt, a rádiótudomány nemzetközi szaktekinélyt nevezték ki.

— Katonai összpontosításon levők családtagjainak ügyelmébe! Az aradi társadalombiztosító pénztár igazgatósága közli, hogy a katonai összpontosításon levők azon hozzátartozói, akik 1940. február és március hónapokra segélyt kértek és akiknek iratait rendben levőknek találták, a segély összegét július 17-ikén, szerdán délelőtt 9 órától kezdve vehetik át. Azok pedig, akiknek kérését nem hagyják jóvá, mert irataik nem voltak rendben, értesítést kapnak arra vonatkozóan, hogy milyen iratokat kell még előterjeszteniök.

— BURDUJENI-IG KÖZLEKEDIK BUKOVI-NABAN A KOLOZSVÁRI GYORS. Bucuresti. (Rador.) A CFR vezérigazgatósága közli, hogy a Kolozsvár és Darmanesti között közlekedő 420. és 408. számú gyorsvonatokat Burdujeni-ig meghosszabbították.

— A VILÁG LEGSEBESEBB VONATA. Ez a bűszke című Philadelphia amerikai város földalatti vasútja viselheti jogosan. Ez a földalatti vasút átlag 135—170 kilométeres óránkénti sebességgel közlekedik Európában a rekordot az ugynevezett „repülő hamburgi” német gyorsvonat viszi, amely átlag 125 kilométeres sebességgel közlekedik.

— Halálos szerencsétlenség Turnu Severinben. Turnu Severin. A napokban két áldozatot követelő halálos szerencsétlenség történt a Dunán. Gheorghe Draghici vámtisztviselő tért vissza egy hajó átvizsgálása után a partra. Mikor a motorosról le akart lépni, szerencsétlenségére a folvamba esett. Jó uszó lévén, rövidesen újra elérte a partot és a rakparton tartózkodó egyik harárör-katona lenyúlt, hogy segédkezzék a vámtisztviselőnek a partrajutásban. A katona hibás mozdulatot tett, elvesztette egyensúlyát és a vízbe zuhant. Uszni nem tudott és zöröcsösen kapaszkodott az uszástól már elfáradt Draghici ruhájába. Mire segítségükre siettek, mindketten a Dunába fulladtak.

— VASÁRNAP MEGKEZDŐDNEK A SZAB-LOCZKY OLDBOY-VANDORDIJ KÜZDELMEI. Vasárnap, július 14-én megkezdődnek a Szabloczky oldboy-vándordij küzdelmei. Az első forduló részletes műsora a következő: Fél 10 órakor Hakob—ATE, 10.45 órakor Fuhajlbirók—AAC, fél 6 órakor ASTRA—UNIREA, 7 órakor Gloria—Crisana. A mérkőzések az AAC sportterepen kerülnek lebonyolításg

Kisebbségi törekvések a szovjet által megszállott területeken

Irla: SZ. JAKAB GÉZA

A román állam északkeleti részében történt területi változások, amelyekről az egyik legnagyobb terjedelmű bucuresti-i lap, a Curenți, kiküldött tudósítójának részletes riportorozata után számol be — az osemény politikai vonatkozásaitól függetlenül is foglalkoztatja a nemzetközi közvéleményt, a helyzetnek éppen kisebbségpolitikai vonatkozásai miatt. A szóban levő területek lakossága egyáltalán teljesen új politikai rendszerbe és az eddigiektől merőben eltérő világképbe kellene illeszkedjen másfelől fel kellene számolnia mindazokat a faji és lelkiismereti sajátosságait is, amelyek eddigi életüket meghatározták, életkörülményeiket megadták és úgy gazdasági, mint erkölcsi és közművelődési szempontokból népi keretet adtak életük folytatásához.

Mind ezek a körülmények, mint változott hatótervezők, a békés alapon megvezetés utján létrejött politikai változást követőleg parancsoló módon jelentkeztek az orosz szovjet fennhatóság alá került északbukovinai és besszarábiai területeken élő népi töredékek és népcsoportok életében. A népi kérdések ügyében jelentkezők legelsősorban is a bucuresti-i Curenți utazó-riportere adott tudósítást, hasáhos cikkek fordítva az érintett területeken élő román, bolgár, német és zsidó népcsoportok külön-külön észlelt viselkedésének megvilágítására. Mivel bennünket elsősorban kisebbségpolitikai szempontból érdekelt a kérdés tárgyilagossá megvilágítása, a politikai motívumoktól függetlenül jelenségekre kívántuk összpontosítani a figyelmet, számbavéve a kisebbségi sorba jutott moldovai, besszarábiai és bukovinai románok, németek és magyarság népcsoportjainak viselkedését az új helyzetben.

A Curenți cikksorozata szerint a gazauci és bolgár néptöredékek illeszkedtek be a legkönnyebben az új rendszer szovjet-keretibe, gyakran felülmulva a vérségi kapcsolatot tartó bukovinai és besszarábiai orosz lakosság rokonszenv-megnyilatkozásait is. A német kisebbségi népcsoport, főleg a bukovinai és besszarábiai telepítések területén, ha idejük volt rá, még idején átmenekült a Pruthon átmentvén ingóságait is. Aki a Dnyeszter és a Pruth között maradt, németek és románok — írja a Curenți — a moldovai testvéreinkkel egyetemben maradt ott, hogy elviseljen egy új politikai rendszert, amely ellenmond a nemzeti elveknek és teljesen kiküszöböli a keresztény hitet. Mindazonáltal a németek részéről, a megszállás izgalmainak elsüllyedt követő napokban, a Steinhilber-Deutsches Tageblatt híradása szerint, amelyekkel már foglalkoztunk a kisebbségi sajtó, kezdeményezés történt, hogy megkeressék a német birodalmi kormányzat utján a szovjetállamok szövetésének kormányát annak érdekében, hogy elhagyhassák teljes vagyonukkal egyetemben az új politikai viszonyok közé jutott földet és összhazájukba költözdhessenek. Erre a kezdeményezésre az érdekelt bukovinai és északbukovinai német lakosságnak azok a néldák szolgáltatottak jogalapot, amelyek — hasonló zűrkeres változásokkal kapcsolatban éppen a Balti-államok szovjetmegszállása során következték be és Litvánia, Észtország, továbbá Lettország német népi csoportjainak nemzetközi egyezmények utján tették lehetővé, hogy addigi lakóhelyüket családostul elhagyva, a német birodalmi kormány segítségével a nagy német birodalom területére költözdhessenek.

Hír szerint a csernovitzi német konzul, akit a német népcsoportok képviselői felkerestek, hogy közbenjárásukat kikérjék, a legnagyobb mezezéssel karolta fel az ügyet és nyomban érintkezésbe lépett a berlini német birodalmi kormányzat illetékes szakembereivel a kérdés megbeszélésére és a lehetőségek nyomán kimélyítendő akció mielőbbi lebonyolítására. Addig is, míg a tárgyalások megindulhatnak és erre vonatkozó eredményekre is vezethetnek, a csernovitzi német konzulnak sikerült annyi eredményt nyújtania, érnie a megszálló szovjet katonai parancsnokságnál, hogy a bukovinai és besszarábiai német családok házált olyan orosznyelvű tábakkal látták el, amelyek feltüntetik a lakosság népi jellegét, továbbá azt a tényt, hogy az illető lakosság a szovjethatóságok megkülönböztetett védelme alatt áll.

A legutóbbi napokban a megszállott területeken levő német képviselők külön felhívással fordultak az emenekült német lakosokhoz is, hogy térjenek vissza elhagyott otthonaikba, mert már a közeljövőben lehetőség nyílik rá, hogy minden vagyonukkal egyetemben, zárt magy népi csoportokban hagyhassák el végleg eddigi lakóhelyüket és az anyaországukhoz térhessenek vissza.

Bennünket, magyarokat, természetesen fajtásvérreink sorsa érdekelt a legbensőségesebben. Azoknak az úgynevezett csángó-magyaroknak a sorsa, akik az elmúlt századok során, mint munkát keresők, dolgos és szorgalmas nép, mindenkor a legszívélyesebb fogadtásra talált a Kárpátokos tuli területeken, Moldovában, Besszarábiában, ahogy egykor nevezték, a havasalföldi tájakon. Székely népi töredékeink voltak ezek a csoportos kitelepülők, akik egy-egy rossz termés, vagy politikai zavar következményei elől menekülve keresek új életlehetőségeket és nevük, a „csángó” is jelezi a „vándor” jellegét ez ismert népi jelenségnek, amelyek lefűzésére, sajnos, eredményes és intézményes törekvések sem vezettek sikerre.

A csángókérdésnek immár külön irodalma van,

akk érdekel a kérdés, Jancsó Benedek, Szász Zsombor, Hunfalvy, Marczaly, Szádeczky Lajos, Munkácsi Bernát műveihez irányítjuk, az egészen modern történelmi kutatás mai magyar művelőin kívül. Tény az, hogy úgy az erdélyi magyar fejedelmek másirányú elfoglaltsága, mint az ausztriai ház tudatos politikája nagyban hozzájárult, hogy Csikból, Udvarhelyszékről, majd később Háromszékből csoportos áttelepülések történelmek. Jellemző adat, hogy Mátyás király korában magyar püspökség virágzott Havasalföldön és a legelső magyar bibliafordítást, az u. n. „müncheni kódexet” (ot őrizték) a moldovai Tatroszon írták 1466-ban. József császár idejében a székely határőrvidék tömeges elnéptelenedésének jelensége állampolitikai problémává nőtt, mellyel Bécsben is komolyan foglalkozniok kellett az osztrák generálisok tanácsának. Ekkor keletkezett Bukovinában a ma szovjetkormány alá került hét magyar falu: Andrásfalva, Hadikfalva, Boldogfalva, Magyarfalva, Józseffalva, Istensegits és Fogadjisten, amelyek közül öt falu vészelt át mindmáig a változó korok változó viszonyaitól. A jelenlegi szovjetfennhatóság alá került csángómagyarság zöme római katolikus. Mindnyájan élénken emlékezünk még azokra az évekre, amidőn, — az impériumváltozást követő esztendőben — a bukovinai magyarság igényének kielégítésére kofferszárnra kérte a magyar folyóiratokat, erdélyi magyar irodalmi és vallási-kölcsei vonatkozású könyveket. Józseffalva legutóbbi pusztulása heroikus anyagi erőfeszítésre készítette az egész romániai magyarság anyagi áldozatkészségét és a faji egyvüvetartozás ezuttal is építő csodát tett: az erdélyi magyarság banijaiból összegyűjtött milliók új, modern mintáivalu vázalták a Józseffalvai romokait a magyar népközösség irányítása és Németh Kálmán Józseffalvai római katolikus plébános lelkes ügybuzgalmanak segítségével.

A bekövetkezett újabb események az északbukovinai és besszarábiai csángó-magyar népcsoportokat ugyancsak súlyos helyzetben találták, de éppen Németh Kálmán Józseffalvai plébános rázta fel a népet az első napok súlyos megrázkódtatásait követő letargiájából. Ez a lelkes és járható magyar nap, lát-

va a német kisebbségi törekvések eredményes voltát, ugyancsak akciót kezdeményezett, hogy a román és a szovjetkormányok egyezményének alapján, német közbenjárással, lehetővé tétessék a csángó-magyar lakosság visszaköltöztetésének szükségessége a román királyságnak olyan területeire, ahol a magyar-csángók fajtásvérreik tömegesen élnek. Egyes híradások arról tudnak, hogy Németh Kálmán kezdeményezése elé ezuttal sem gördülnek leküzdhetetlen akadályok és a német intervenció alapján mindkét érdekelt kormányzatban van hajlandóság rá, hogy a népcserét végrehajtsák; annál is inkább, merthísten a román-szovjet egyezmény lehetővé teszi mindenkinek, aki az ország területén él és a megszállott területekről való, hogy visszaköltözdhessék szülőföldjére. Mint tudjuk, ezrével tértek eddig is vissza a munkásság sorából Besszarábiába, Északbukovinába. A budapesti sajtó már is figyelmelteltő módon tárgyalja a csángó-magyarság kérdését és foglalkozik Németh Kálmán nemzetközi akciójának sikeres lehetőségeivel is. Ez annál valószínűbb eredménnyel kecsegtet mert nem igényli olyan nagy anyagi erőfeszítéseket, amelyek — sajnos, eredménytelenül — 1883-ban indított költöztetési akció szükségelt. Ekkor ugyanis Somssich Pál elnökletével alakult, társadalmi kezdeményezésre egy bizottság, amely a Csángó Magyar Egyesületet egésze alatt mintegy 100,000 pengőforintot gyűjtött össze egy csángó-magyar munkássalad visszatelepítésére. Egy Odessalchi herceg utazott akkoriban személyesen Bukovinába és mintegy háromezer családdal tért vissza, amelyeket a délbánsági három székely-csángó telepítési bizottság alapítására ösztönzött az erre a célra felállított külön kormánybizottság. A székely-csángó telepítés, — bár rengeteg nehézséggel és előre el nem hártott természeti csapással (áradások, talajlyukak, stb.) kellett megküzdnie, amelyek csaknem megtizedelték, elszávosodva ma is él Pancsova táján (Hertelendyalva, Székelykőve és Sándorzyháza).

Mogánunk sem kell, hogy azóta a modern magyar falkutatási módszerek rengeteg céliránvos és hasznos tanulsággal gazdagították a telepítésekre vonatkozó gyakorlati eljárások nemzetgazdasági gyakorlatát. A népköltöztetések új eljárási módjait a német organizációk oldották meg a mai viszonyokhoz képest kielégően. Reméljük, hogy a bukovinai sokat szenvedett csángó-magyarság sorsa az új helyzetben is megduxtató kibontakozáshoz jut és ez az értékes, faji tulajdonságait gondosan ápoló, kulturálához, vállalásához utolsó csepp véreig ragaszkodó erdélyi magyar népi töredék valóban visszatér még erdélyi magyar fajtásvérreik körébe.

BALEANU IOAN EZREDEST Háromszékmegye volt pre estusát NEVEZTÉK KI ARADVÁRMEGYE ÉLÉRE

Temesvárról jelentik: A temesi királyi helytartósághoz tegnap délelőtt érkezett meg a belügyminisztériumnak az a rendelethe, amelyben új prefektusokat nevezett ki Temes-Torontál, Arad és Krassó megyék élére.

Aradmegye új delegált prefektusa Baleanu Ioan tartalékos ezredes lett. Az új prefektus eddig Háromszékmegye élén állott. Baleanu Ioan tartalékos ezredes rövidesen leváltja tehát helyéről dr. Ionescu Iuliu eddigi delegált prefektust. aki aradi működése alatt is jelentős munkát végzett és egész Aradmegyében nagy népszerűségnek, őszinte tiszteletnek örvendett. A távozó Io-

nescu Iuliu dr. Temesvárra tér vissza, ahol átveszi régebbi közigazgatási vezérleüvelői tisztségét.

Temes-Torontál megye élére Popovici Victor ezredes került.

aki már másfél évig vezette a megye ügyeit. Az új prefektus csak néhány héttel ezelőtt adta át tisztségét dr. Tieran Emilnek, de a mostani belügyminiszteri rendelkezéssel újra elfoglalja helyét prefektusi minőségben. Tieran Emil dr. pedig visszatér eddigi hivatalához és mint polgármester munkálkodik Temesvár lakossága érdekében. Krassó megye új prefektusa Miulescu Vladimir csendőrezredes lett, aki Blajován Ioan, volt resicai polgármester helyébe került.

Részletes hivatalos jelentés az Anglia ellen intézett német légitámadásokról

Berlin. (Rador.) A vezéri főhadiszállás jelenté: Külön hadijelentésünkben közöltük, hogy légihaderőnk egy angol hajókaraván ellen eredményes támadást intézett. A végleges megállapítás szerint e támadás során elsüllyesztettünk egy 7000 tonnás cirkáló és 4 kereskedelmi gőzöst, összesen 21.000 tonna-tartalommal, ezenkívül megsérült egy nagy hadihajó, 6 kisebb hadihajó és 4 kereskedelmi gőzös, köztük egy tankhajó, amelyeknek sérülése oly súlyos, hogy azokat is elvesztettnek lehet tekinteni. Légierőnk bombázták Anglia délkeleti és déli partjait, az ott levő fegyvergyárakat és repülőtereket. A plymouthi souventhai municiógyárakban, valamint a port-

landi szénüzemeknél a robbanó bombák nagyarányú tüzfészket okoztak. Hét ellenséges angol repülőgép Amienst támadta mind a hetet lelőttük. A La Manche-csatornában egy hajókaraván megtámadása alkalmával a légi-erőnkkel szembezálló 10 angol vadászgépet lelőttük. Julius 10-ről 11-ére virradó éjszaka ellenséges repülőgépek nem jelentek meg Németország felett. Az ellenség tegnapi vesztesége 31 repülőgép és 1 zárólégkömb. 7 saját gépünk hiányzik. A kereskedelem háború eredménye a július 8-án lezáródó hat héten: elsüllyesztettünk 609.000 tonnányi ellenséges hajót, ami 100.000 tonna heti átlagnak felel meg.

FORUM filmszínház nyáron is nagy filmeket játszik Tel: 20-10. Ma két színhely: 7 és 9 órákban

I. A két bajtárs Erich von Stroheim, Sari Maritza és Ben Lyon-al	II. Az ismeretlen lovas Izgalmas cowboyfilm, John Wayne-val és ötszereposn.
---	--

UFA és Paramount háborús híradók. — Híradások: 5. 7.15 és 9.15 órákban.

Coriolan Tataru dr. kolozsvári királyi helytartó tanácskozásai az erdélyi szászok vezetőivel

Kolozsvár. Dr. Coriolan Tataru kolozsvári királyi helytartó, Raoul Sorban kabinetigazgató kíséretében meglátogatta Naszód s Beszterce környékét, ahol több közérdekű intézkedést fogantatosított. Ebből az alkalomból elnökölt a naszódi csendőrségi vagyon bizottságának ülésén, míg Besztercen tanácskozást folytatott Robert Klemensszel és Mihail Prallal, a környék szász kisebbségének vezetőivel.

Tataru királyi helytartónak a Beszterce és Naszód környéki német kisebbség vezetőivel való tanácskozásai nagy jelentőséget képviselnek, amelyek során már ismert és nagy

elégítéssel regisztrált megállapításokat tettek. A német kisebbség lojális és beleilleszkedett az állami fegyelem kereteibe, míg a hatóságok minden esetben megkülönböztetett megértést tanúsítanak a kisebbségi problémákkal szemben.

Tataru királyi helytartó ezután Lechinta községet látogatta meg és a helyszínen tájékoztatta magát a szász bortermelők és a bortermelés módszerei felől, amelyek egyébként igen hatékonyaknak bizonyultak.

SPORT KÖZLÖNY

Hivatalosan is megerősítették, hogy a Rapid bekerült a KKK döntőjébe

Bucuresti. Budapestről hivatalosan jelentik, hogy a kis Középeurópa Kupa háromszori mérkőzés után is eldöntetlenül végződött elődöntőjét a Rapid FC és a Gradianszky csapatai között sorshuzással döntötték el. A sorsolásnál a Rapid csapatának kedvezett a szerencse és eszerint a Ferencváros csapatával a döntőben az FC Rapid fog játszani. A döntő időpontját későbbben állapítják meg.

Ugyancsak Budapestről jelentik, hogy a Rapid játékosai tegnap este 20 óra 30 perckor elhagyták Szabadkát és Németországba utaztak, ahol, mint ismeretes Frankfurtban a német együtessel fog mérkőzni Románia válogatottja és a román csapatba a legtöbb játékost a Rapid adja. A Rapid játékosai nagyon jó formában játszottak Szabadkán, kitünő kondícióban vannak és egyáltalában nem fáradtak.

Akár lejátszák a selejtezőt, akár nem: a Crisana A) divíziós csapat

Nagyvárad. Az osztályozó mérkőzésekre annakidején kisorsolta a szövetség a Franco Romana—Crisana meccset, városi színhellyel. A mérkőzés azonban a közbejött események következtében elmaradt. Később a Crisana vezetősége telefonértesítést keresett a szövetséggel arra vonatkozólag, hogy mikorra tűzték ki az osztályozó lejátszását. A Crisana várja a választ, amely minden valószínűség szerint az lesz, hogy vasárnap sorra kerül az elmaradt Franco Romana—Crisana osztályozó mérkőzés lejátszása. Ez annál is inkább fontos, mert — mint ismeretes, — augusztus 18-án startol az A) liga mezőnyre s

igy az osztályozó hosszabb halasztást már nem szenvedhet.

Ettől eltekintve, akár lejátszák a meccset, akár nem, a Crisana mindenképpen bekerül az A) ligába. Az A) ligából négy csapat esett ki. Ezek helyezések szerint: 9. Unirea Tricolor, 10. FC Galati, 11. Juventus, 12. Victoria. A kiesett csapatok helyére hivatalból bejutott az FC Ploesti, valamint a Mures. Még bejön a Crisana abban az esetben is, ha a Franco Romana megverné a selejtezőben. A negyedik csapat pedig a Franco Romana—FC Braila osztályozó mérkőzésének győztese lesz.

A Venus, a Viforul Dacia és az UDR a Murascu-kupa döntőjében

Bucuresti. A „Marascu” atlétikai kupaviadalt a Venus nyerte meg 112 ponttal a Viforul Dacia előtt, amely 111 pontot szerzett. Harmadik a Stadiul Roman lett 10 ponttal, negyedik a Victoria 10 ponttal. A Venus és a Viforul Dacia így a resicai UDR-el a négyes döntőbe került, a negyedik résztvevő a kolozsvári kupaverseny győztese lesz. A bucaresti-i verseny győztesei a következők:

100 m: 1. Anton Cristea Venus 11,9.
400 m: 1. Virgil Ludu Venus 53,8 mp.
1500 m: 1. Talmaciu V. D. 4 p. 31 mp.
5000 m: 1. Dinu Cristea St. R. 15 p. 56 mp.
110 m gát: 1. Stelorian V. D. 17,9 mp.
Távolugrás: 1. Jost V. D. 642 cm.
Rudugrás: 1. Baciu Venus 3 m.
Gerelydobás: 1. Martinas Victoria 40,12 m.
Kalapácsvetés: 1. Gurau V. D. 33,33 m.
Balkán-váltó: 1. Viforul Dacia 3 p. 38,8 mp.

Az Unirea-Tricolor feloszlik

Az obori csapat vezetősége közölte a szövetséggel, hogy ha nem teszik jóvá azt az igazságtalanságot, amelyet vele elkövettek, akkor közgyűlést hívnak egybe és kimondják az egyesület feloszlását. A vezetőség ugyanis azt tartja, hogy igazságtalan és sportszerűtlen eljárás volt a csapat eltávolítása a nemzeti bajnokság A) osztályából.

O Uj kitünő szovjetorosz atlétikai rekordok. A moszkvai rádió híradása szerint a vasárnapi atlétikai versenyen három új rekordot állítottak fel a szovjetatléták. A 100 méteres sikiutásban Bocev 10,4 mp.-cel, a 110 méteres gátfutásban Stefanenko 14,1 mp.-cel, végül a „Dynamo” 4x100 méteres váltója 43 mp.-cel.

O Románia rugbymbajnokságát a Viforul Dacia nyerte meg, mely utolsó bajnoki mérkőzésén 29:2 (15:0) arányban győzte le a TCR csapatát.

Allandó bizottság alakult az üzérkedés ellen

A nemzetgazdasági miniszterium határozata értelmében központi üzérkedés elleni bizottság alakult, amelynek legfeljebb 21 tagja lehet és amely 12 tag jelenlétében érvényes határozatokat hozhat. A központi üzérkedés elleni bizottság tagjaiból egy állandó szűkebb körű üzérkedés elleni bizottság alakul a nemzetgazdasági miniszterium vezértitkára elnökletével. Ez a szűkebbkörű bizottság véleményezi és intézi el az üzérkedés elleni törvény alkalmazásával kapcsolatos sürgős kérdéseket, azok kivételével, amelyeket miniszteri határozattal véleményezés végett a központi üzérkedés elleni bizottság elé küldenek. A szűkebbkörű bizottság tagjai a következők: dr. Aurel Pavel, az üzérkedés elleni központi hivatal igazgatója, Callos Eugen ügyvéd és Ion Buruiana mérnök, a nversanyagok igazgatója

Bucurestiben emelkednek a buzaárak

Bucuresti. A főváros buzaszükségletének fedezése a szállítóeszközök hiánya miatt nehézségekbe ütközik. Az árak emelkednek és maguk a malmok is igen magas áron kénytelenek búzát vásárolni.

A kereskedőknek az a ténykedése, hogy élelmiszerkészleteket biztosítsanak, bizonyos nehézségeket idézett elő a szállítás terén, ami mindaddig nem következett be, amíg a vásárlások normálisak voltak. Remény van arra, hogy az átmeneti nehézség rövidesen megszűnik. Más szakmában a kereslet rendkívül gyöngye. Ruhákat, cipőket nem igen keresnek és a kereskedők nem adnak fel őszi rendeléseket. Általában megállapítható, hogy mindössze 2—3 cikkben van hiány a piacon, olyan cikkekben, amelyek a múltban is nehezen voltak beszerezhetőek.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

PENTEK, JULIUS 12.

Bucuresti, Radio România, 13: Kulturális hírek 13.15: Zene 14: Hírek 14.20: Zene 15: Hírek a külföldre franciául, németül, angolul és olaszul 20: Időjelzés, zene 20.30: Hírek 20.50: Hírek magyarul 21: Hírek a külföldre franciául, németül, angolul és olaszul 21.15: Zene 22: Hírek 22.15: Zene 23.30: Hírek a külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest, 13.10: Toll-féle cigányzenekar 13.40: Hírek 15.30: Hírek 17: Ifjúsági előadás és közlemények 17.45: Hírek 18.15: Hangversenylemezek 18.45: Csevegés 19.15: Kalmár Pál magyar népdalokat énekel kísért Farkas cigányzenekara 19.40: Sport 20.15: Hírek 20.25: Hangjáték 21.55: Nemzetközi kérdések 22.10: Hegedűhangverseny a „Gyoszfáy”—magyar művészcsere keretében 22.40: Hírek 23.10: Táncclemezek 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven 0.20: A Sárközi-féle cigányzenekar 1.05: Hírek.

Belgrád, 14.50: Különféle áriák 15.40: Hírek 18.45: Lemezek 19: Előadás 19.20: Népdalok 20.10: Hírek 20.20: A Nemzet Órája 20.40: Népdalok 21.10: Rádiózenekar 21.30: Népdalok 22.40: Hírek 23: Lemezek 23.40: Hírek.

SZOMBAT, JULIUS 13

Bucuresti, Radio România, 13: Kulturális hírek 13.15: Zene 14: Hírek 14.30: Zene 15: Hírek a külföldre franciául, németül, angolul és olaszul 20: Időjelzés, zene 20.30: Hírek 20.50: Hírek magyarul 21: Hírek a külföldre franciául, németül, angolul és olaszul 21.15: Zene 22: Hírek 22.15: Zene 23.30: Hírek a külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest, 13.10: Balalaikazenekar 13.40: Hírek 14.30: Lemezek 15.30: Hírek 17.15: Mesék 17.45: Hírek 18.15: Rádiózenekar 19: Rádióposta 19.30: Farkas-féle cigányzenekar 20.15: Hírek 20.25: A zene folytatása 20.40: Csevegés 21.10: Budapesti Hangverseny Zenekar 22.40: Hírek 23.10: Pertis-féle cigányzenekar 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven 0.20: Táncclemezek 1.05: Hírek.

Belgrád, 18.45: Népdalok 19: Előadás 19.20: Lemezek 20.10: Hírek 20.20: A Nemzet Órája 20.40: Orosz románcok 21.10: Népzene 21.40: Rádiózenekar 22.40: Hírek 23: Vendéglői zene 23.40: Hírek 23.50: Táncczene

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A hatályukat veszített régi italmérési engedélyek tulajdonosai és az esetleges új pályázók sürgősen adják be irataikat a pénzügyigazgatósághoz

A pénzügyminiszterium — mint már jelentettük — a következő tartalmu körrendeletet intézte az erdélyi pénzügyigazgatóságokhoz: A régi törvények alapján kiállított minden falusi italmérési és kocsmarendélyt, amelyek érvényét eredetileg 1938. október elsejével megszűntették, de többszöri meghosszabbítás után utóliára 1940. június 30-ikáig voltak ki, haladéktalanul be kell vonni. A hatóságok utasítást kaptak arra, ne engedjék meg, hogy a bevont italmérési engedélyek volt tulajdonosai július elseje után folytassák a szeszitalokkal való kereskedést. A kerületi ellenőröket utasították az említett italmérések azonnali bezárására. Ezalkalommal jegyzőkönyvi-

leg megállapítják a kocsmákban még megmaradt italkészletet, amelyet csakis nagyban lehet értékesíteni, legfeljebb 3 hónapon belül.

A rendeletben érintett kocsmák bezárása folytán megüresedő italmérési engedélyek további értékesítése érdekében a községi előjáróságok fel kell szólítsák úgy a régi tulajdonosokat, mint az esetleges új pályázókat, hogy összes irataikat sürgősen adják be az illetékes pénzügyigazgatósághoz a székhelyük mellett működő különleges bizottsághoz való továbbítás érdekében, minthogy az új eljárás értelmében Erdélyben a tartományi különbizottságoknak kell véleményezniük az italmérési engedélyek odaitélését.

A pénzügyminiszterium újabb rendelkezése az iparvállalatok forgalmiadó-ellenőrzéséről

Szállítási-jegyzék nélkül ipari termék nem hagyhatja el a gyárakat

Az aradi pénzügyigazgatóságra a pénzügyminiszterium forgalmiadóigazgatóságától 128.697—1940. szám alatt rendelkezés érkezett az iparvállalatok forgalmiadóellenőrzéséről. A rendelkezés értelmében a jövőben a gyárak által elküldésre kerülő áruszállítmányokhoz feltétlenül olyan okmányokat kell csatolni, amelyek a forgalmiadó ellenőrzésére szolgálhassanak anélkül azonban, hogy a formáságok teljesítése miatt az áruk elszállításában késedelem állna be. Vannak olyan ipari vállalatok, amelyek szokásos gyártmányaikon kívül különböző rendelkezéseket is teljesítenek s az így elkészített cikkeket a következőképpen szállítják le: 1. A raktárból elszállításra kerülő gyártmányok. 2. Az üzem által valamely üzletfél teljes rendelkezés alapján elkészített gyártmányok. 3. Olyan gyártmányok, amelyek egy nagy rendelés részeként képezik és amelyeket részletekben készítenek és szállítanak el. 4. A gyártmány egy része, amelyet a felszerelési helyre küldenek el.

Mivel a fent említett esetekben a számla nem állítható ki azonnal, a gyáraknak ezekben az esetekben a következőképpen kell eljárniuk: A rendelkezést rendszerint az üzemek kereskedelmi szolgálata kapja meg, amely a számlát csak akkor állítja ki, miután a raktárból már eladásra bontva került, amely igazolja az áruak szállítási jegyzékkel való elküldését. A fokozott ellenőrzés lehetővé tétele végett a pénzügyminiszterium elrendelte, hogy ezeket a szállítási jegyzékeket, valamint az eladási jegyzéket számozott füzetekből állítsák ki, amelyeket a pénzügyigazgatóság látta meg. A szállítási jegyzéket három példányban állítják ki. Az egyik a raktárban marad, kétfőt pedig a vevő kap, aki ezek közül az egyiket visszaküldi az áru átadásának elismerésével együtt. Ezt a jegyzéket a végleges számlához csatolják és a számlát a forgalmi adókönyvbe iktatják. Ennek megfelelően a számlán fel kell tüntetni a forgalmi adókönyvben

szereplő iktatási számot is. Az eladási jegyzékeket, illetve bonokat ugyancsak három példányban állítják ki, a kiszolgáltatási rendelkezéseket pedig a kereskedelmi szolgálat két példányban állítja ki.

A jelen rendelet első három pontjában szereplő esetekben 5 napot engedélyeznek a végleges számla kiállítására. Ugyanakkor az új eljárás a következő: A gyártmányok a raktárból csak szállítási jegyzékkel együtt szállíthatók el, a raktár pedig ezt a szállítási jegyzéket csak a kereskedelmi szolgálat eladási jegyzéke alapján adja ki. A forgalmiadókönyvbe a szállítás megtörténtével egyidejűleg be kell vezetni a megjegyzések rovájába a szállítási jegyzék, valamint az eladási jegyzék számát. Akkor pedig, amikor a számlát kiállítják, a forgalmiadókönyvbe be kell vezetni a számla sorszámát és végösszegét is. A fentemlített 5 napos határidőt a miniszterium engedélyezi esetről esetre a helyzet megvizsgálása után.

Ami a jelen rendelkezés 4. pontjában ismertetett helyzettel illeti, a fent említett iratokat ki kell állítani, de ezeken kívül egy külön könyvet is fel kell fektetni, amelybe időrendi sorrendbe bevezetik a rendelkezések szerinti a szállítási jegyzékeket. Amikor az általános számlát az egész rendelésre vonatkozóan kiállítják, ehhez hozzá kell csatolni az összes szállítási jegyzékeket. Miután a számlát a forgalmiadókönyvbe bevezették, ki kell tüntetni a fent említett segédkönyvet is, még pedig olyképpen, hogy bevezetik a forgalmiadókönyv sorszámát és a számla végösszegét. Erre az eljárásra vonatkozóan is esetenként a miniszterium ad engedélyt a helyzet megvizsgálása után. A 4. pontban ismertetett esetben a forgalmi adót feltétlenül a pénzügyigazgatóságon és nem az adóhivatali kiadóságnál kell lefizetni. A rendelkezés egyébként a miniszterium csatolt szállítási jegyzék, eladási jegyzék és eladási rendelkezés-mintákat is.

Milyen nyilatkozatok alól mentesülnek az iparvállalatok és a nagykereskedők

Az Aradi Közlöny a közelmúltban már megemlékezett a nemzetgazdasági miniszterium azon rendeletéről, amely hatálytalanította a március 4-iki törvény egyik intézkedését. Ennek megfelelően az iparvállalatok és a nagykereskedők mentesülnek azon kötelezettség alól, hogy havonta kimutatást juttassanak el a nemzetgazdasági miniszteriumba az előző hónapban eladott árukról, azok áráról, valamint a vásárlók nevéről és lakcíméről. Mentessülnek a fentiek azon kimutatás benyújtása alól is, amelyben a hónap folyamán vett árukat, azok árát s a szállítók címét tüntették fel. Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy ezek a könnyítések csak a március 4-iki törvény által előírt kimutatásokra vonatkoznak, mert az üzérkedés elleni, 1939. november 18-iki törvényt nem módosították. Így tehát az üzér-

kedés elleni törvényben kötelezővé tett és a közszükségleti cikkeknek nyilvánított árukra vonatkozó kimutatásokat úgy a nagy-, mint a kiskereskedőknek továbbra is el kell készíteniük és be kell nyújtaniuk, mert ellenkező esetben súlyosan megbüntetik őket.

Szeptember 30-ig marad érvényben a tűzifa kedvezményes szállítási díjszámlása

Bucurestből jelentik: A nemzetgazdasági miniszterium közhalálépésének eredményeképpen az államvannak igazgatósága szeptember 30-ig engedélyezte a tűzifa kedvezményes tarifa szerinti szállítást.

A Bánságban közepes lesz a termés. Tegnap a Bánság területén is megkezdődött az aratás. Szakkörök véleménye szerint a Bánság idei termése közepes lesz.

Mezél és erdőmunkára mozgósíthatók 70 éves korig a mezőgazdák

A minisztertanács július 9-iki ülésén hozott határozata alapján a nemzetgazdasági, földművelésügyi, belügyi és hadügyminiszterium együttes javaslatára, a kormány rendeletet adott ki, amelyben felhatalmazza az egész ország területén a megyefőnököket a mezőgazdasági termelésnek minden eszközzel való biztosítására. A megyefőnökök utasítás kaptak arra, hogy a hadkiegészítő parancsnokságokkal együtt rendelkezéseket adjanak ki, amelyek alapján kötelezve teszik a mezőgazdák munkálatok és az erdőkiérmelési munkálatok elvégzését. A rendelet felhatalmazza a megyék polgári és katonai hatóságait, hogy szükség esetén munkára kötelezzenek hetvenéves korig minden egészséges mezőgazdát, akit nem hívtak be valamelyik katonai egységhez, vagy akiknek nincs katonai kötelezettségük. A rendelet alapján elvégzendő munkát megfizetik. Végül a rendelet előírja, hogy azok a katonakötelesek, akiket mezőgazdasági munkára mozgósítottak, kötelesek a mezőgazdasági mozgósítási törvényben előírt munkát elvégezni, még pedig abban a megyében és azt a munkát, amelyre a mozgósítási parancsuk szól.

Miért zárták be a svájci tőzsdéket? Berni távirat közli a Stefáni-iroda jelentését, amely szerint a nagy német offenzíva megindulása idején a svájci hatóságok azért rendelték el az ottani tőzsdék bezárását, mert az angol propaganda olyan híreket terjesztett, hogy a németek rövidesen Svájcot is megtámadják. A pénzpiac pánikjának megakadályozása végett rendelték el annak idején a svájci kormány a tőzsdék bezárását. Ugyanakkor más pénzügyi intézkedéseket is fogantatosítottak a svájci frank értékének megóvása érdekében.

ROMÁNIA FAKIVITELE 25 SZÁZALÉKKAL CSÖKKENT. Bucurestiből jelentik: Az erdőüzemek termékeinek kivitele az év első hónapjában 202.019 tonna volt, a múlt év megfelelő időszakának 356.300 tonna kivitelével szemben. A csökkenés 27 százalék, 1940-ben semminemű tűzifakivétel nem történt.

Továbbra is érvényben marad a tengeri kiviteli tilalma

A Monitorul Oficial július 9-iki száma közli a nemzetgazdasági miniszter rendelkezését, amelynek értelmében újabb intézkedésig meghosszabbítják a tengeri kiviteli tilalmát.

Nagy kereslet a napraforgóolaj iránt. Bucurestiből jelentik: Az utóbbi napokban a lakosság részéről nagy kereslet indult meg napraforgómagból készült ételolaj iránt és így az már alig található. Tökmagolaj még kapható 108—115 leies árral és az új aratásból kikerülő repcemagolaj is rövidesen piacra kerül.

JULIUS 15-IG KELL BEADNI A NÉPVESZŐLŐ RÉSZVÉNYEK ADÓJÁRA VONATKOZÓ BEJELENTÉSEKET. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszterium közli, hogy a népvészőlő részvényt 0,5 százalékos adójára vonatkozó bejelentéseket legkésőbb július 15-ig kell benyújtani, különben a megilletendő adón kívül annak háromszoros bírságával is sújtani fogják a mulasztást elkövetőket.

A gyapju összegyűjtése. A nemzetgazdasági miniszter rendelkezése értelmében azon megyékben, ahol a gyapju összegyűjtése csak a szövetkezetek után történik, a jövőben a mezőgazdasági szindikátusok szövetségének megbízottjai is gyűjthetnek gyapjút.

Megállapították a zink-fehér árát. A Monitorul Oficial július 9-iki száma közli a nemzetgazdasági miniszter azon rendelkezését, amelynek értelmében megállapítja a zink-fehér árát.

Kétezercszáz tonna olajmagvat szállítanak Németországba. A kormány hozzájárult 2500 tonna olajmag Németországba való exportálásához. A jelenlegi készletekből 600 tonna olajmagvat szállítanak Németországba, míg 1900 tonnát majd az új termésből szállítanak le.

Visszaesett a tűzifaszárúkvitel. Bucurest-i jelentés szerint az év első öt hónapjában 262.019 tonna tűzifaszárú került kivételre. A múlt évi kivittel szemben ez 37 százalékos visszaesést jelent, mert 1939 hasonló időszakában 356.000 tonna tűzifaszárú került kivételre. Tűzifát az idén egyáltalán nem exportáltak.

Menekült kereskedők figyelme! A kereskedelmi és iparkamarák szövetsége felszólította a Beszárhábi és Északbukovinából menekült kereskedőket, hogy jelentkezzenek azon megye kereskedelmi és iparkamarájánál, ahol letelepedtek, vagy amint be részletes nyilatkozatot helyezték ki, valamint arról, hogy az ország mely részében kívának letelepedni. A segélyre szoruló kereskedőknek az összegyűjtési alapkorból később segélyt is foglósítanak.

Legujabb jelentéseink:

Egy hónap leforgása alatt

ellenőrzi az állam a petróleum-társaságok részvényeit

Allami nyilvántartásba vesznek minden kőolaj-vállalatot — Miniszteri hozzájárulás szükséges a petróleum-részvények értékesítéséhez

Bucaresti. Királyi dekretum jelent meg, amely a petróleumvállalatokkal kapcsolatban tartalmaz rendelkezéseket. A dekretum a következő: 1. Jelen törvény életbelépésétől kezdődőleg nyilvántartásba vesz az állam minden petróleumvállalatot, illetve minden olyan vállalatot, mely a petróleum- vagy petróleum melléktermékek ipari előállításával, termelésével és kereskedelmi forgalombahozatásával foglalkozik. 2. Július 12-től kezdődőleg, 30 nap leforgása alatt mindenki, akinek ilyen vállalati részvénye van, mint tulajdonos, vagy ilyen részvénye kézzzálogként birtokában van, köteles a nemzetgazdasági miniszteriumban láttaozás céljából bemutatni. Azon külföldi állampolgárok, akik ilyen részvényekkel bármilyen formában rendelkeznek, szintén kötelesek erre és ezekre vonatkozólag a megfelelő konzulátus vagy követség után történik meg a felhívás és láttaoztatás. 3. A láttaoz-

zás alkalmával a miniszterium megállapítja az a dátumot, melyen a részvénytulajdonos a részvény tulajdonába jutott, amikor azt zálogba kapta és megállapítja azt a körülményt is lelkiismeretesen és pontosan, hogy ki volt a részvény tulajdonosa 1940. július 9-én. 4. A részvények eladása, vagy elzálogosítása, vagy más módon való értékesítése nem történhetik csak a nemzetgazdasági miniszterium hozzájárulásával. A láttaozások elvégzésére bizottság alakul a nemzetgazdasági miniszteriumból, melyben részt vesz a Semmitöszék egyik tanácselnöke, vagy tanácsosa, a törvényelőkészítő bizottság egy tagja, a bizottság elnöke pedig maga a nemzetgazdasági miniszter, vagy annak államtitkára. 5. Jelen dekretum-törvényt magasabb államérdek hívta életre és annak közérdekű törvény jellege van, amely jelleg az alkotmányban gyökerezik.

Hadviselési kartell terve Anglia és az USA között

Washington. (Rador). Megbízható értesítések szerint az angol kormány ajánlatot tett az USA-nak, hogy Anglia és Amerika lépjenek egyetlen kartellbe és az összes hadvezetéshez szükséges anyagokat tartásuk számon önmaguk részére, hogy azt teljes egészében elvonják Németországtól. Megállapítható, hogy az egész amerikai közvélemény ellenségesen fogadja ezt a tervet.

Herriot a háboru felelősségéről

Vichy. (Rador). Herriot a kamara mai ülésén hosszabb beszédet mondott, amelyben megemlékezett a francia nép szerencsétlenségéről és határtalan fájdalomáról. Megilletődött szavakkal emlékezett meg a három hősi halált halt francia képviselőről: Grace, Sanmarre és Emile Lorrain törvényhozókról. A képviselőház tagjai igaz részvételt adóztak az összes francia hősi halottaknak és csodálatukat fejezték ki a francia hadsereg halált megvető bátorsága felett, amelyet még az ellenség is elismert. Herriot ezután a következőket mondotta:

— Szükséges, hogy a nagy összeomlás után megállapítsuk a felelősséget is. El fog jönni a felelősségre vonás órája és a francia nemzet azt akarja, hogy ez a ténykedés szigorú és pártatlan legyen. A jelen pillanat nem alkalmas a felelősségre vonásra, hanem ez a korszak most legyen a gyász, a magabaszáltság és a higgadt megfontolás órája. Az egész nemzet Pétain tábornagy mögé sorakozik, meg kell teremtenünk az új reformokat, hogy új köztársaságunkban is megfoghassuk minden értékünket. Ujjá kell építenünk Franciaországot, szép hazánkat és minden tervünknek sorsa, nemzetünk jövője attól függ, hogy milyen lelkiismeretesen és mennyi odaadással dolgozunk most. En bízom Franciaország életében és jövőjében. Eljén Franciaország!

Herriot nagyhatású beszédét könnyekkel a szemében mondta el és mikor szavai végéhez érkezett, hangos zokogásba tört ki.

Vichy. A Német Távirati Iroda jelentése szerint a francia nemzetgyűlés nagy szótöbbséggel megszavazta azt a törvényjavaslatot, mellyel felhatalmazta a kormányt az új alkotmány kidolgozására és életbeléptetésére. A harmadik francia köztársaság képviselőtestülete ezen az utolsó ülésen a saját lemondását is aláírta.

Ugyancsak a Német Távirati Iroda jelenti Vichyből: Itteni körökben a hét végére várják a Pétain-kormány átalakulását.

Béke a Pétain-kormány és az indokinal kormány között

Tokió. (Rador). Pétain tábornagy kormánya és az indokinal kormány között fejmerült nézeteltérés végérvényesen megszűnt. Caïrou, Indokina kormányzója ünnepélyesen kijelentette, hogy elismeri Franciaország egyedüli kormányának Pétain tábornagy minisztereit. A megegyezést Defou elmentengernagy, a távolkeleti francia flotta főparancsnoka közvetítette.

Betiltott török ujság

Isztambul. (Rador). A török kormány a "Risztambule" című ujságot, mely a törökországi francia nagykövetség lapja, minden indokolás nélkül meghatározatlan időre betiltotta. A lap az utóbbi időben sorozatos támadásokat intézett Németország ellen.

Az angolok gyors közbelépése miatt a franciák nem súlyosbíthatták el a Pasteur nevű hajót

Newyork. (Rador). Az Associated Press ügynökség jelentése szerint az angol hatóságok gyors közbelépése következtében a Pasteur nevű harmincháromezer tonnás francia hajót legénysége nem tudta elsüllyeszteni. A Pasteur Bedford kikötőben van Halifax kikötő közelében.

Singapore. (Rador). A Reuter-ügynökség jelenti, hogy az "le de France" nevű francia hajót a kikötőben tartják s várják a londoni kormány rendelkezéseit. A hajót nem a nyílt tengeren tartóztatták fel, ahogy azt egy japán hírügynökség állította.

Anglia betiltotta az Algir és francia Marokkó felé irányuló kivitelt

London. Anglia, Franciaország után most a francia gyarmatokat is zár alá vette. Az angol kereskedelemügyi miniszter rendelkezése értelmében tilos a jövőben árut szállítani francia Marokkóba, Tuniszba és Algírba.

A külföldi sajtó képviselőinek látogatása az olasz-francia fronton

Róma. (Rador). Olaszország nyugati háborus frontját több külföldi újságíró látogatta végig. Szerdán Monteni környékén, az Alpok hegőin felfelé haladva állapíthatták meg a külföldi hírlapírók, hogy a hihetetlen nehéz terepviszonyok mellett milyen hősiességgel működött az olasz haderő. Csütörtökön a fegyverszünet által megállapított vonalig utaztak a hírlapírók, majd San Remon keresztül a St. Louis hídján mentek, ahol a legdicsőségesebb fejezete zajlott ennek a harcnak. Belátogattak még az olaszok által elfoglalt Mentone városába is és mindenünnen azzal a benyomással távoztak, hogy az olaszok hadi teljesítménye az alpesi háboruban minden képzeletet és várokozást felülmul.

Teljessé vált a szigetország német-olasz biokádja

Berlin. (Rador). A ma reggel megjelent német lapok részletesen foglalkoznak a sikeres légi csatával, amelynek során a német légi erők Stavangernél valamennyi támadó angol repülőgépet megsemmisítették, míg egy hadihajót súlyosan megrongáltak. Bebizonyosodott — írják az újságok — hogy a német hadierő jelenléte a La Manche csatornánál, eleven akadály, ha bármilyen angol repülőgép, vagy tengeri egység odamerészkedne a kontinenshez. A Völkischer Beobachter szerint a kezdeményezés mindig német kézben van. A Deutsche Allgemeine Zeitung szerint az olasz és német hadsereg között teljes az összhang és kétségtelen, hogy a Földközi-tengerről elűzik az angol flottát, de ugyanakkor az alexandriai angol hajókat is mozdatatlanságra kárhoztatják.

Anglia saját földjén érzi máz a háborut

Róma. (Rador). Az olasz sajtó, különösen a Popolo d'Italia, a Földközi-tengeri nagy olasz győzelemmel foglalkozik és ugyanakkor leszögezi, hogy a német légi erők tökéletes blokád alatt tartja a szigetországot. A Dower mellett haladó angol hajókaraván nagyrésztének elpusztulása beszédes bizonyítéka annak, hogy Angliát most már a saját földjén támadják ellenfelei.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. száma, 1933 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapítottott meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetéseket a 10. évi törvény szerinti díjazás szerint kell fizetni.

ALKALMAZÁST NYER

Főznitűdő minden felvétetik. Cim a kiadóban. 3168

LAKÁS

Kétszobás, butorozott lakás, fürdőszobával kiadó. Str. Eminescu 30. 3179

Villanegyedben ötszobás, modern magánvilla, nagy kerttel, augusztus elsejére kiadó. Felvilágosítást ad Dacia szálloda. 3169

Str. Mocioni 20. szám alatt négyszobás, modern lakás terrasszal azonnalra is kiadó. Érdeklődni lehet Piața Mihai Viteazul 11. szám alatt.

INGATLAN

Keresek megvételre a központban nagyobb bérházat, közvetítők kizárásával. Válaszokat a kiadóba kérek. 3171

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfokozatban. KÖLCSÖNÖK elsődleges betáblázásra. HATSCHER ingatlanforgalmi iroda, Arad Bui Carol 46. (Lakás agyanott) Telefon: 26-95. 1505

VÉTEL - ELADÁS

Keleti összekötők, Singer varrógép, festmények, nagy ebédőszőnyeg, keim asztalterítő, diványpárnák, dohányzóasztalok eladó. Megtekinthető 10-12-ig és délután 5-7-ig. Str. Moise Nicoară 9-11. I. 8.

Egy MÁV 6-os cséplő összes szilajzattal 42.000 leiert kedvező fizetési feltételek mellett sürgősen eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Eladók alkalmi áron, alig használt, nagyon szép női nyári ruhák, egyes butor darabok, fagyalalagép, stb. Cim a kiadóban. 3155

KÜLÖNFELEK

Butort, szőnyeg, írógépet, kasszát, ezüsttárgyakat, antik ékszert veszek állandóan a legmagasabb áron. Keresek megvételre olcsó zongorát és pianót. Zálogcéduláját olcsón hosszabbítok, előleget nyújtunk. Tempo, Fischer Eliz-palota. 2997